

SKAUTŲ AIDAS

801.1

SA

1955 m. birželio – liepos mėn. nr. 6-7

SKAUTŲ AIDAS

2

Lietuvių skautų ir skaučių laikraštis * Oficialusis Pasaulio Lietuvių Skautų Sąjungos organas * Pirmijos pavedimu leidimą tvarko LSB Vadija * Redaguoja v.s. Stp. KAIRYS, bendradarbiaujant Redakcinei K-jai, redaktoriaus pavaduotojas s. Č. SENKEVIČIUS, Sesslerijos Vadijos atstovė redakcijoje ps. J. LIESYTĖ, 1305 North Pierce St., Arlington, Virginia, U.S.A., techniškas redaktorius ir meninės dalies vedėjas ps. Vikt. BRICKUS * Prenumerata metams \$3.00, pusei metų \$1.50 * Smulkūs skelbimėliai iki 20 žodžių \$1.00 * Adresas: Stp. Kairys, 102 Quebec Ave., Toronto, Ont., Canada * Administracija: ps. Vl. RUŠAS, Box 1003, Station C, Toronto, Ont. * Spausdina Foto-Lith spaustuvė, 1033 College St., Tel. LA. 2259.

* Lithuanian Boy- and Girl Scout periodical. Editor Stp. KAIRYS, 102 Quebec Ave., Toronto, Ont., Canada.

Remdamiesi KBVS penktojo posėdžio protokolu iš 1955.V.22, skelbiame KBVS rinkimų rezultatus:

LSB Vyriausiuoju Skautininku išrinktas v.s. STEPAS KAIRYS, Toronto, Kanada, 81 balsu;
LSB VS Pavaduotoju - s. PRANAS ČEPONIS, Toronto, Kanada - 64 balsais;
LSB Garbės Gynėju - v.s. KĘSTUTIS GRIGAITIS, Toronto, Kanada - 62 balsais;

Nariais PL Skautų S-gos Tarybon išrinkti:
s. FAUSTAS KIRŠA, Boston, JAV - 26 balsais, v.s. BRONIUS KLIORE, Cicero, JAV - 29 balsais, v.s. VALDEMARAS ŠENBERGAS, Cleveland, JAV - 43 balsais, kun. ANSAS TRAKIS, Chicago, JAV - 32 balsais.

1955 m. "SKAUTŲ AIDO" GARBĖS PRENUMERATORIAI:

34. kun. dr. J. Tadarauškas, Hamilton, Ont.
35. kun. P. Ažubalis, Toronto, Ont.
36. dr. A. Valadka, " "
37. J. Margis, " "
38. K. Toliušis, Montreal, Que.
39. Č. Kiliulis, Dorchester, Mass.
40. B. Veitas, " "
41. A. Ivas, " "
42. V. Koklys, U.S.A. Armijoje,
43. P. Viščinis, Brockton, Mass.,
44. V. Andriušis, So. Boston, Mass.,
45. S. Liepas, " "
46. R. Leveckis, " "
47. E. Cibas, " "
48. Jos. P. Uvick, Detroit, Mich.,
49. Dr. M. Miškinis, M.D. Detroit, Mich.,
50. Mrs. Helen Rauby, " "
51. Mrs. Marija Sims, " "
52. V. Mikalauskas, " "
53. s. A. Augustinavičienė, Cleveland, Ohio,
54. Dr. V. Ramanauskas, " "
55. Dr. K. Pautienius, " "
56. Neringos Tuntas, " "
57. Clevelando Skautų Tuntas

VISIEMS MŪSŲ RĖMĖJAMS SKAUTIŠKAS NUOŠIRDUS AČIŲ !

Čikagos Akademiniam Skautų Sąjūdžiui, paaukojusiam "Skautų Aidui" \$50.00, tariame nuoširdų skautišką ačiū.

* Saleziečių gimnazijai "Sk. Aidą" 1955-tiems metams užprenumeravo: Vyt. Kutkus ir Eug. Bulotienė, abu iš Detroito, Mich.

* "Sk. Aidui" aukėjo: Vl. Germanavičius \$2.00 ir jūr. sk. V. Stanevičius \$1.00, abu iš Toronto, Ont. Skautiškas ačiū.

SKAUTŲ AIDAS

1955 m. birželio-liepos mėn., Nr. 6-7

PEDAGOGINIS LITUANISTIKOS
INSTITUTAS

5620 S. CLAREMONT AVE.

CHICAGO 36, ILLINOIS

LIETUVIŠKOJI DVASIA

Alfa Sušinskas

Tarp svetimųjų begyvenant, pavojus nuliutvėti ar tautiškai nublukti bei sumenkėti visada yra nemažas ne tik jauniems, bet ir vyresniems mūsų tėvynainiams emigracijoje. Pasitaikę liūdni nutautimo faktai ir nusikaltimai lietuviškumui rodo, kad lietuviškojo gyvenimo kelyje visada turime būti budrūs ne tik sau, bet ir savo lietuviškam artimui.

Nuliutvėjimo priežasčių beišskodami, galime jų įvairių surasti. Bet mano įsitikinimu, pati pagrindinė šio liūdno reiškinių priežastis yra lietuviškosios dvasios menkumas ar jos stoka. Nuliutvėjimo reiškinių pasitaiko įvairiuose sluoksniuose ir įvairiuose socialiniuose sluoksniuose...

Tačiau, jei lietuviškoji dvasia lietuvyje yra tikra ir tvirta, jo lietuviškumo nepakeis ir nesumažins nei svietimos valstybės pilietybės gavimas, nei lengvesnis bei ištaigingesnis ekonominis gyvenimas, nei nusikalstamas kitų tėvynainių elgimasis lietuviškumo atžvilgiu...

Lietuviškoji dvasia yra veiksminga ir sąmoninga lietuvių meilė viskam, kas yra lietuviška. Ji apima Lietuvą, Lietuvos gyvenimą, lietuvių ir visas lietuviškojo gyvenimo apraiškas...

Tikra meilė visada pasireiškia darbais. Ir lietuviškoji dvasia lietuvyje yra tikra ir gyva, jei ji atitinkamai, lietuviškais darbais pasireiškia.

Meilė išreiškiama išoriniais ženklais. Ir lietuviškoji dvasia prasiveržia išoriniais veiksmais bei ženklais. Ne visi lietuviai gali kurti tautines vertybes, nes ne visi turi kūrybinių gabumų. Betgi visi lietuviai norėdami gali pasireikšti

lietuviškajame gyvenime kuriuo nors būdu, ir tų būdų yra įvairiausių.

Pilnas lietuviškosios dvasios lietuvis nėra atitrūkęs nuo lietuviškosios gyvybės, nors jis ir gyvena tarp svetimųjų toli nuo Lietuvos. Toks lietuvis visa savo esybe yra susijęs su Lietuva ir su lietuviškumo apraiškomis. Jis gyvai pergyvena lietuvių širdžiai brangias tautines šventes bei tautinius įvykius. Turėdamas progos, jis dalyvauja kuriose nors lietuviškuose, visuomeniniuose sąjūdžiuose. Jam yra brangus lietuviškasis žodis: kalbamasis ir knygoje, laikraščiuose spausdinamas. Jis visada suranda, kad ir kuklų, pinigėlių lietuviškajam reikalui, suprasdamas, kad lietuviybė negali laikytis be ekonominio pagrindo, kaip žmogaus dvasia negali būti be jo kūno... Toks lietuvis brangina ir, kuo galėdamas, remia lietuviškąją kultūrą.

Savo privačiame gyvenime toks lietuvis palaiko lietuviškus papročius, ir savo bute jis turi kurių nors išorinių lietuviškumo ženklų: pas jį ant sienos dažniausiai kabo Lietuvos Vytis, pagarbioje vietoje stovi tautinė vėliavėlė, lentynėlėje gražiai surikiuota lietuviškų knygų, pas jį gali matyti ir lietuviškojo meno apraiškų: stilizuota, lietuvišką koplytėlę, ar kryžių, Rūpintojėlį, ar kokią tautinę juostą, lietuviško audimo takelių, ar kurių nors kitokių savitų lietuviškumo ženklų, išreiškiančių tai, kas yra jo lietuviškoje širdyje...

Lietuvis su gyva, lietuviška dvasia nepaskęsta svietimuosiuose ir lietuviškų vertybių neiškeičia į svietimą. Lietuva ir jos gyvenimas, koks jis bebūtų buvęs, jam yra tiek brangūs ir artimi, kiek vaikui yra brangi jo motina, nors

1933 m. liepos mėn. 17 d. žuvo mūsų transatlantiniai lakūnai Stepas Darius ir Stasys Girėnas. Pakilę New Yorke, jie suglaudė sparnus prie Lietuvos slenksčio. Čia matome iškilmingas didvyrių laidotuves Kaure. Garbės sargybą eina Lietuvos kariai, o vainiką neša Kauno tuntų skautės ir skautai.

Iš p. P. Bliumo rinkinio.

Lietuva

C. Milašius

Eime, aš jus nuvesiu mintimis į keistą, drėgną, paslaptingą, šlamančią šalį. Sparno mostelėjimas, ir mes skrisime virš krašto, kur viskas yra užgesusios prisiminimų spalvos. Vandens lelijų kvapas, apsamanojusių girių migla mus supa. Tai Lietuva, Gedimino ir Jogailos žemė. Prieš mus atsiveria drungnas ir pablyškęs susimąsčiusios šalies dangus, tyras, lyg pirmųjų rasių žvilgsnis; jis nežino, kaip didingai liūdna yra bręsti. Po septynių žiemos mėnesių sustingimo, jis pašoka iš miego pažadintas staugaus pavasario grožio, ir, rugšėjo vidury, šis derlingas atgimimas, net nespėjęs sukurti vasaros, juodvarnių balsais jau vėl primena artėjančią ilgą 7 mėnesių žiemą. Tada lietuviškos vasaros medaus aromatai vėl užleidžia vietą rudens dvelkimui, kurs yra tartum pati Lietuvos siela. Saldziai kartus kvapas, lyg seno, pargriuvusio ir po samanom palaidoto medžio, lyg griuvėsių, po besibaigiančios vasaros sodrios liūtės. Blanki šviesa supa lygumą, ūkana, tiršta lyg siera, leidžiasi ant girių, užvaldančios minties blyškume paskęsta saulės tyli jėga. Rogės, nors dar ir nebūtų sniego, pakeičia ratus ant pažliugusių kelių. Upelyje mirkomų linų kvapas sklinda po laukus. Pagaliau pasirodo lapkričio sniegas, ir sodybų šunės atnauja nepabaigiamus pokalbius su rūke skęstančios senos girios vilkais.

G. I. Židonytės vertimas.

jis ir mato, kad kitų motinos yra turtin-gesnės ir gal net gražesnės: nė vienas normalus vaikas savo, kad ir kuklios, motinos neiškeis į kuo nors pranašesnę kito motiną...

Lietuviškoji dvasia yra nuolat deganti tautinė ugnis, kuri savo kaitra lietuvi tautiškai palaiko ir įgalino dirbti bei aukotis didžiajam visų lietuvių siekiui: atgauti Lietuvai laisvę.

KETURI KAPELIONAI

(„Amerikos Balsas“ iš Vašingtono neseniai kalbėjo apie šį karo meto atsitikimą. Trumpai jį aptasakojame. Red.)

Naujajame Testamente pasakyta, kad nėra didesnės meilės kaip to, kuris savo gyvybę guldo už kitus.

Šie žodžiai itin tinka keturiems karo kapelionams, kurių vardus gerbia Jungtinių Valstybių gyventojai.

Vienas iš jų buvo katalikas — Washington; kiti du — protestantai Poling ir Fox, paskutinysis — žydų rabinas Goode. Jų istorija mus nukelia į praeito karo laikus, į Atlanto vandenyną.

Buvo tai 1943 metų vasario trečia diena. Okeano vilnis skrodė Jungtinių Valstybių laivas „Dorchester“, gabendamas karius į kovą prieš nacių tiraniją.

Aplinkui siautė audros, ir vanduo buvo šaltas kaip ledas.

Laive dar niekas to neįautė, bet juodose vandenyno gelmėse jau nūrė torpeda paleista iš nacių povandeninio laivo. Ji smogė „Dorchester’iui“ į šoną, nešdama mirtį. Suspigo laivo sirenos, duodamos ženklą kuo greičiau gelbėtis.

Kariai skubiai užsidėjo gelbėjimosi diržus. Per laivo garsintuvus skambėjo žodžiai: „Palikti laivą!“

Kariai puolė į valtis — ir štai pasuktinė iš jų tolsta nuo laivo. Tačiau daugelis nesutilpo. Tuos, kurie pasiliko ant laivo, apima baimė. Tik staiga jie išgirsta balsą: „Vyrai, šokite į vandenį! Drąsiau!“

Tai šaukia visi keturi kapelionai: katalikas, du protestantai ir žydas.

Jų balso paskatinti, štai, į šaltas Atlanto bangas nušoko vienas, štai antras ir trečias. Nieko nelaukdami jie pasipylė būriais po dešimt, dvidešimt ir trisdešimt. Kaip beįmanydami greičiau jie plaukė nuo laivo, kuris jau skendo.

Jie girdėjo padrąsinančius kapelionų žodžius: „Skubėkit! Dievo vardu sakau — šokit! Netoliese plaukia kiti laivai — jie jus išgelbės“.

Jau tik kelios sekundės beliko. Valtys iš visų jėgų stumiasi nuo laivo, kad, jam grimzdant, jų neprarytų vanduo.

Tik štai visų akys atsigręžia į laivą, kurį vis labiau apima liepsnos.

Ir jie niekados neužmirš, ką tada išvydo. Ten ant dėnio jie matė keturis kapelionus, nusijuosiant gelbėjimosi diržus. Kapelionai skubiai perbėgo per denį ir padavė savo diržus keturiems kareiviams, kurie buvo pametę savuosius ir jau neturėjo vilties išsigelbėti. Kapelionai apjuosė kareivius savo diržais, ir keturi laimingi kariai atsirado vandenyje.

Ant laivo pasiliko tik jie — keturi dvasiškiai. Jie stovėjo drauge, susikabinę rankomis, veidus pakėlę į dangų, tardami maldos žodžius. Jie meldėsi kiekvienas taip, kaip skelbė jo tikėjimas — katalikų, protestantų ir žydų.

Dar girdėjosi žodžiai — „Vardan Dievo Tėvo, ir Sūnaus, ir Šventosios Dvasios...“

Laivas pasviro; atsistojo vandenį piestu ir... nugrimzdo jūron. Vilns užliejo keturis kapelionus. Ir daugiau jau niekas jų neregėjo.

Tačiau jų vardai nesiliauja skambėję žmonių lūpose ir atminime. Jie pasilieka kaip aukos ir pasišventimo simbolis.

Kai žmonės pagarbiai ir su meile taria šių keturių dvasiškių vardus, iš jų lūpų savaime prasiveržia ir šie Šventojo Rašto žodžiai: „Nėra didesnės meilės kaip to, kuris savo gyvybę guldo už kitus“.

DEVYNIOS NAKTYS PRABOČIU ŠALYJE

Bičių skilties darbas, redag. skiltininkės
Marytės Lekniutės. Detroit, 1955.

I ŽANGA

Mūsų Sėsėrijos Vadija pernai išsiuntė mus į "Kelią per Lietuvą". Pasinaudojus šituo gražiu ir labai naudingu keliaujančiais sėsei sumanymu, "Bičių" skiltis išvyksta į fantastinę kelią Lietuvą praeitin.

Atlėkęs vėjas čia nutyla,
Klausas užbūręs stuobrius ir spyglius,
Negirdimų žingsnių bylą
Šėšėliuos mieganti giesmė pajus.
Klausai, kaip brenda amžių žodis
Per aukštą žolę...

(Vaičiūnienė)

PIRMOJI NAKTIS

Budi "Bičių" skilties skiltininkė Marytė Lekniutė, 14 metų.

Mergų piliakalnis, Seda.

Apsistojom nakvynei miškelyje prie piliakalnio. Tylu, tylu, tik tolumoje prie upės suokia lakštingala.

Vidurnaktis. Pasigirdo tyli giesmė, kylanti iš požemio. Buvo tamsu, nuo žemės kilo balzganas rūkas. Štai, išnėrė mėnulis iš debesų, ir rūkas dingo.

Daug jaunų moterų stovėjo prie piliakalnio įėjimo. Ne, tai ne piliakalnis, tai didžiulis urvas. Jaunuolės visos ilgais drabužiais su gražiom kasom ir žaliuojančiais vainikais, ne kurių galvos pridengtos nuometu. Jos gieda, meldžiasi. Štai ir senas vaidyla su kanklėmis rankoje. Jis gieda praeities istorijos giesmę.

Sužairavo tankiame miške. Juodi dūmai ir liepsnos pakilo aukštyn. Ten dega sodybos, ten kaunasi. Girdėti kaip žvanga kardai, aimanuoja sužeistieji, prunkščia arkliai. Girdėti šūkiai, pradžioje mūsų, o paskui vis artėja svetimi. Triukšmas didėja, artėja mūsų. Iš pasakutinių ginas karžygiai. Merginos ir jaunos moterys skuba į milžinišką urvą. Jų likimas aiškus, jos nenori tapti įsibrovėlių švedų vergėmis. O tie įniršę ieško moterų. Pagaliau, štai jos, giliai požemy! Jas pasiekti nelengva. O iš užpakalio puola karžygiai. Tai vyrai ir broliai, mirdami gina savo seses ir mylimąsias.

Pakilo lyg dūmų stulpas. Dangus ir žemė susimaišė. Užvertę žemes, įniršę

įsibrovėliai nužė tolyn terioti ramų žaliuojantį kraštą. Ir liko moterys gyvos palaidotos. Bet ne svetima, o savoji žemė užspaudė joms akis. Jos geriau pasirinko mirtį negu vergiją. 200 skaisčių sielų pasikėlė į žvaigždes.

Dar kurį laiką buvo girdima tyli giesmė. Paskui viskas nutilo, tik lakštingalos suokė ant Sruojos kranto.

Vėl pasirodė mėnulis, ir apšvietė "mergų piliakalnį", kurio viršūnėje stovėjo maža koplytėlė.

ANTROJI NAKTIS

Budi skautė Irena Bitinaitė, 12 metų.

Pajūrys, Neringa.

Apsikasiau nuo vėjo baltam kopų smėlyje. Klausau kaip ošia Kuršių Marių bangos ir girdžiu pasaką.

Labai, labai seniai gyveno kunigaikštis, kuris turėjo dukterį Neringą. Ji buvo labai graži, gera ir stipri. Viena ranka ji galėjo išrauti medį arba iškelti laivą iš jūros.

Kai Neringa užaugo, iš visų kraštų suvažiavo karalaičiai ir kunigaikščiai prašyti jos rankos. Visi jie buvo puikūs kariai ir buvo daug priešų nužudę. Neringa lūdnai klausėsi jų kalbų ir galvojo:

— Tiek daug kraujo pralieta, — jai nusibodo visi pasakojimai, ir vieną dieną ji nuėjo prie Baltijos jūros kranto, paėmė akmenį ir sakė:

— Kas išmes akmenį taip toli kaip aš, galės būti mano vyru. — Ji metė akmenį, o tas lėkė labai toli.

Suvažiavo kariai iš tolimiausių kraštų mėginti savo laimės. Nors jie visi buvo

labai narsūs ir stiprūs vyrai, tačiau jie negalėjo išmesti akmenų nė pusę tiek, kiek Neringa.

Toj vietoj, kur krito karių akmenys, pasidarė kalnas. Vėjas jį apnešė smėliu, ir vieta, kuri skiria Baltijos jūrą nuo Kuršių Marių, vadinama Neringa.

TREČIOJI NAKTIS

Budi skautė Violeta Gubilaitė, 12 metų.

Lizdeikos piliakalnis, Kernavė.

Naktis. Visi miega, gal gražius sapnus sapnuoja, o aš budžiu. Sėdžiu prie lauželio ir stebiu kaip auksinės kibirkštys skrieja dangumi. Ir aš skrieju su jomis iki medžių viršūnių. Mano akys klaidžioja žaliomis viršūnėmis, tarp kurių linksmi žaidžia aukso kibirkštys.

Seku kibirkstėlę lyg žvaigždutę, o ji vis plečiasi, didėja, ir staiga aš matau lizdą medžio viršūnėje. Didelis lizdas, o jame guli baltai suvyniotas mažytis kūdikis.

Štai, girdžiu skardžius medžiotojų ragų aidus. Joja kunigaikštis narsiųjų karių būryje. Kunigaikštis pastebėjo kūdikį lizde. Jis liepė jį nukelti ir, pasiėmęs kūdikį, jį pavadino Lizdeika.

Tai tas didysis Lizdeika Krivių Krivaitis, kuris išpranašavo mūsų galingąjį Vilnių.

Sužėdė vėjas medžių viršūnėmis ir užgeso kibirkštys. Tamsu aplinkui, lauželis baigia gesti, šalta. Pajudinau lauželį, ir linksmos kibirkštys vėl šoka į tamsią naktį.

LSB kat. sk. kapelionas s. kun. J. Vaišnys šventina Lituanicos tunto vėliavą. Vėliavą laiko krikšto tėvai p. Beržienė ir inž. V. Pavilčius.

Nuotr. A. Gulbinsko.

KETVIRTOJI NAKTIS

Budi skautė Ilona Čekauskaitė, 9 metų.

Birutės kalnas, Palanga.

Ramiai užia Baltija. Viena po kitos dūžta bangos ir seka gilios senovės pasaką.

Štai, didysis Lietuvos kunigaikštis Kęstutis medžiojo prie Palangos. Be-medžiodamas pamatė einančią gražią mergelę pajūriu, benešančią pintinėlę su maistu savo broliams žvejams. Mergina, kurios vardas buvo Birutė, jam taip patiko, kad jis ją pamilo iš pirmo žvilgsnio ir kvietė ją važiuoti su juo į Trakus.

Čikagos Lituanicos tunto 5 metų sukakties iškilm ingoje sueigoje kalba tunt. s. P. Nedzinskas. Centre naujoji tunto vėliava.

Nuotr. A. Gulbinsko.

Buv. ilgametis Lituanicos tuntininkas s. B. Gurėnas.

Birutė būdama vaidilute dievų tarnyboje negalėjo to daryti. Tada Kęstutis po ilgo mąstymo ir dievų prašymo jam pagelbėti, vieną tamsią naktį pavogė Birutę ir parsivežė namo į Trakus. Tenai jie susituokė ir ilgai, gražiai gyveno.

Mūsų garsiausias kunigaikštis Vytautas buvo jų sūnus.

PENKTOJI NAKTIS

Budi skautė Aušra Anužytė, 11 metų. Šventaragio slėnis, Vilnius.

Prieš akis žaliuoja slėnis, o tolumoje buvusios kunigaikščių pilies griuvėsiai. Mano mintys tolsta į praeitį.

Štai, rodos man, kad pilis apšviesta. Ten pasenęs kunigaikštis Vytautas Didysis nori tapti Lietuvos karaliumi. Jis nusprendė, kad 1430 metais rugsėjo 8 dieną jis bus vainikuotas.

Kunigaikščiui belaukiant karūnos, daug svečių suvažiavo pamatyti vainikavimo.

Tačiau klastingi lenkai nenorėjo, kad kunigaikštis Vytautas būtų karūnuotas. Jie susitarė jo karūną pagrobti. Jų klasa pasisekė, ir mūsų kunigaikštis liko nevainikuotas.

Ir vėl užgeso pilies langai, matyti jos vietoj vien griuvėsiai.

ŠEŠTOJI NAKTIS

Budi skautė Boneta Salytė, 12 metų.

Merkinės pilis, Merkinė.

Pasitaisėm nakvynei netoli aukšto ir stataus kalno; tą naktį man reikėjo budėti. Aš žiūriu į tą kalną ir matau gražią ir garsią Merkinės pilį, kurią statė mūsų praeities milžinai.

Lyg matau sargus, saugojančius pilį jos aukštuose bokštuose. Nors nekartą pilis buvo priešų užpulta, tačiau niekas negalėjo jos sunaikinti. Kiek čia buvo kraujo pralieta, kaip svetimtaučiai įsirovėliai norėjo sugriauti pilį ir jos gyventojus paimti į nelaisvę.

Bet pilis nepasidavė, ir kariai grįždavo į savo kraštus nusivylę, nes neįstengė jos nugalėti.

SEPTINTOJI NAKTIS

Budi skautė Viktorija

Čiunkaitė, 11 metų.

Vilniaus Katedra, Vilnius.

Apsistojom nakvynei netoli Vilniaus katedros. Kaž kur netoli čiulbėjo lakštingala. Sėdėjau susimąščiusi ir žiūrėjau į katedrą mėnulio šviesoje.

Pamačiau — iš Katedros išėjo maža

Čikagos Lituanicos tunto sukaktuvinėje sueigoje pagerbti daugiausia tuntui nusipelnę skautininkai ir rėmėjai: iš kairės s. B. Gurėnas, s. kun. J. Vaišnys S.J., s. S. Rudys, s. V. Tallat-Kelpša, inž. V. Pavilčius ir s. J. Kaunas

Nuotr. A. Gulbinsko.

Lituanica gieda Tautos Himną sukaktuvinėje sueigoje.

Nuotr. A. Gulbinsko.

mergaitė. Ant Šventojo Kazimiero kars-
to ji buvo padėjusi gėlių ir vieną žiedelį
ji dar nešėsi savo rankoje. Aikštėje ji
sustojo ir žvalgėsi. Ji buvo girdėjusi,
kad čia kažkur pastatė Šventojo Kazi-
miero statulą. Tačiau jos niekur nema-
tė. Netikėtai ji pakėlė akis aukštyn, kur
mėnulio spinduliuose spindėjo paauk-
suotas kryžius. Ir, štai, dešinėje pusėje
ji pamatė Šventą Kazimierą.

— O kaip aukštai Tave užkėlė. Kaip
aš padėsiu prie Tavo kojų šį žiedelį? —
kalbėjo nusiminusi mergaitė. Ant Šven-
tojo peties nutūpė paukštelis. Jis pa-
krapštė savo sparnus ir ramiai žiūrėjo į
miesto aikštę.

— O, kad aš būčiau paukštelis ir vi-
sada galėčiau čiuilbėti prie Tavo kojų!
— tarė mergaitė. Ji pasišoko aukštyn ir
metė žiedelį, norėdama, kad jis nukris-
tų prie Šventojo kojų. Žiedelis tik pa-
skraidė ir nupuolė ant žemės. Mergaitė
gailiai pravirko prie nukritusio žiede-
lio: kodėl Šventasis taip aukštai, toks
nepasiekiamas? Jis linksminasi danguje
su angelais ir šventaisiais, o ji liūsta
viena žemėje. Mergaitė pakėlė savo aša-
rotas akis į Šventąjį.

Tuo metu atsiplėšė marmurinė Šven-
to Kazimiero ranka nuo krūtinės ir iš-
sitiesė ties mergaitės galva, kaip ir
anuomet, kai jis glostydavo našlaičių
vaikų galvutes. Paukštelis džiaugsmingai
sučiulbėjo ir nuskrido, o Šventojo
ranką taip ir pasiliko ištiesta.

AŠTUNTOJI NAKTIS

**Budi skautė Aušra Gar-
liauskaitė, 12 metų.
Napoleono Kepurė, Aukš-
tadvaris.**

Buvo šilta naktis. Mėnulis kvietė ir
viliojo mane į tolį. Ėjau Verknės kran-
tu, o upelis, rodos, šnekėjo apie paslap-
tingą kalną, prie kurio mes apsistojom.

Aš lyg per sapną lipau į kalną vis
aukštyn ir aukštyn. Viršūnėje buvo pie-
vutė su mažu įdubimu.

Tas kalnas vadinamas Napoleono Ke-
pure. Matyt, kadaise jo viršūnėje sėdė-
jo Napoleonas, gėrėdamasis mūsų kraš-
to grožiu. Pasakojo, kad ten jis buvo pa-
likęs savo kepurę.

Tai mažas istorinis prisiminimas, ta-
čiau jis liudijo, kiek daug svetimšalių
teriojo ir kėsinosi į mūsų brangią Lie-
tuvą.

Aš atsisėdau ant kalno krašto pasva-
joti apie savo gražią, žydinčią Tėvynę ir
jos laisvę.

O, aš niekada nebūčiau norėjusi su ja
skirtis. Tačiau teliko tik svajonė širdy.

DEVINTOJI NAKTIS

**Budi "Bičių" skilties skil-
tininkė Marytė Lekniūtė,
14 metų.
Giria, Budavonė.**

Atsilankiusios čia, mes pagerbėm ka-
pą trijų kunigų: V. Balsio, J. Dabrilos ir
J. Petriko, kuriuos žiauriai nukankinę

Clevelando Čiurlioniečiai neseniai atšventė 15 metų meninės veiklos sukaktį. Nuotraukoje Clevelando Čiurlionis ir Čikagos Dainava. Prie fortepijono ps. A. Mikulskis. Ansamblio eilėse yra daug skautų-čių. Nuotrauka V. Bacevičiaus.

užmušė rusai. Puošdama kapą ir žiūrėdama į trijų kryžių paminklą norėčiau įrašyti:

Anksčiau ar vėliau susimąstę ainiai
Pagerbt neapleis jūsų vardo,
Už tai, kad mylėti mylėjot kilniai,
Už tiesą kariavot be kardo.

(Maironis)

Tyli naktis. Sėdžiu ant kvepiančios žolytės. Kaž kur ūbauja pabudusi pelėda. Tačiau man nebaugu. Ne, man liūdna, nes tai mūsų paskutinė naktis prabočių šaly. Galvoju apie kankinius ir man darosi taip ramu. Juk jie meldžiasi už mūsų nelaimingą Tėvynę:

Apsaugok, Aukščiausias tą mylimą šalį,
Kur mūsų sodybos, kur bočių kapai...

(Maironis)

Skyrių veda: s. V. Mantautas, West Baden College, West Baden Springs, Ind. U. S. A.

**LSB I-ojo JAV rajono skautų
vyčių laiškas**

LIETUVIUI SKAUTUI VYČIUI

1955 m. balandžio mėn. 23-24 d. d. Waterburyje, Conn., įvyko LSB I-ojo JAV rajono skautų vyčių sąskrydis - suvažiavimas, kurio dalyviai nutarė šiuo viešu laišku pasveikinti kiekvieną lietuvį skautą vyčį.

Brangus Broli!

Susirinkome, pasimokėme ir išsiskirstėme — taip trumpai būtų galima apibūdinti mūsų dviejų dienų sąskrydį Wa-

Matau aš vieškelį apaugusį gluosniais, šalia čiurlena linksmas upokšnis. Ant kryžkelės stovi palinkęs kryžius su smūtkeliu. Medžių žalume slepiasi sodybų stogai. O toliau žaliuoja kalvos, gal milžinkapiai, už kurių tęsiasi laukai ir pievos. Aplinkui miškų ir girų žiedas, o virš jo žiba bažnyčios kryžius.

Prisikelk, brangi Tėvyne, kad galėčiau matyti Tave tikrovėje!

O tautos dvasia sparnus ištiesia
Lyg ošimą tolimų dainų,
Ir, giedodama heroiskąją giesmę,
Kyla iš liepsnos ir pelenų.

(K. Bradūnas)

terburyje.

Susirinkome todėl, kad mus šaukė pareiga. Mokėmės dėl to, kad mūsų veikimui reikalingų žinių niekuomet negali būti per daug. O ir išsiskirstėme ne taip kas sau, bet išsiskirstėme su tvirtu pasiryžimu tas įsisavintas bei naujai įsigytas žinias verstį į uolas, kuriomis norime grįsti savo ateities kelius.

Mūsų suvažiavimo pagrindinis tikslas, o tuo pačiu ir svarbiausieji pasikalbėjimai į jį kryo, buvo asmenybės ugdymas.

Žinodami ir tvirtai tikėdami, kad tobulas vyčiavimas dabar ir rimtas gyvenimas visada išimtinai remiasi asmenybėmis, mes tas dvi dienas praleidome stengdamiesi išryškinti tikrąjį skauto vyčio asmenį, rūpinomės įsigilinti į jo pareigas ir norėjome įsijausti į jo uždavinius; taip pat bandėme suprasti kliūtis bei pažinti priežastis, kurios kliudo kilnių asmenybių ugdymui. Ir tokiu bū-

du ieškojome tikrojo kelio į tobulą asmenybę.

Šia proga, skaitlingu būriu buvę drauge ir savo buvimu sustipręję dviasia, brangindami brolišką ryšį su visais lietuviais skautais vyčiais, sveikiname brolius skautus vyčius visame pasaulyje, linkime jiems visiems ir jų kiekvienam ištvermės ir skautiško ryžto siekiant kilniųjų skautybės idealų, rūpinantis lietuvių tautos gerove ir trokštant Lietuvai laisvės.

Budime!

Suvažiavimo dalyviai.

ANT VYČIAVIMO SLENKSČIO

ps. O. Gešventas

Pats trapusis skautavimo amžius yra tarp 16 ir 18 metų. Tai yra lyg ir apsisprendimo amžius tolimesnio skautavimo atžvilgiu. Šio amžiaus skautai yra faktinai vyčiai kandidatai — jie stovi ant vyčiavimo slenksčio. Skautų vyčių pareiga jais rūpintis.

Aukščiau minėto amžiaus skautų prisiiršimas prie skautybės labai daug priklauso nuo to, kaip jie skautavo iki to laiko ir kaip jie buvo vadovaujami, kaip su jais buvo dirbama. Reiškia — daug priklauso nuo jų vadų.

Ant vyčiavimo slenksčio stovinčius skautus reikia ruošti vadų pareigoms ir atsakomybei, duodant progos vadovauti skilčiai, juos tose pareigose tobulinant. Gerai kai jie gali dalyvauti skiltininkų kursuose, gerai jei jiems skautai vyčiai duoda progos būti tam tikrose jiems pritaikytose sueigose. Minėto amžiaus

VASAROS NAKTIS

Kazys Bradūnas.

Į laukus, į slėnį mėnesiena šviečia
Ir į mūsų kelią ji per naktį švies.
Ašen žemės širdį širdimi paliesiu —
Ne širdis, o aidas vasaros nakties...
... vasaros nakties...

Mūs' dienų, sesute, niekas nesuskaito,
Kaip dangų žvaigždelių nieks nesuskaitys.
Tai pamirški kartą, kad esi našlaitė,
Ir padėk man tyliai galvą ant peties...
... tyliai ant peties...

Nejieškok anytai vasarūžės sniego,
Nebijoki, niekas niekad nebebars.
Tau po kojų ramūs girių žvėrys miega,
Tau po kojų marios gintarų pažers...
... gintarų pažers...

O į mūsų kelią mėnesiena švies vis
Ir naktis klausysis, ką tu jai sakai.
Mudu žemės širdį širdimi paliesim,
Mudu būsim pievų ir laukų vaikai...
... būsim vėl vaikai...

broliai pradeda galvoti suaugiau, vyriškiau — jie veržiasi į jiems naują pasaulį. Mums svarbu mūsų jaunesniesiems broliams padėti, jų sveiką veržimąsi nukreipti teigiamais skautybės keliais. Pas 16-18 metų brolius atsiranda naujų gyvenimo klausimų; juose jiems reikalingo atsakymo neatsiranda, jo jie neranda veikdami su jaunesnio amžiaus skautais. Galima jiems padėti, kviečiant į tam tikslui skautų vyčių sueigas. Žinoma, būtų klaidinga per greit juose sužadinti daugiau problemų negu jie gali pakelti, verčiant toliau galvoti

KBVS Prezidiumas:
iš kairės pirm. v.s.
P. Karalius, ps. V.
Kamantas, s. P. Bal-
čiūnas ir s. G. Juš-
kėnas. Nuotraukoje
nėra jūrų s.v. V. Pe-
tukauskio.

Nuotr. V. Bacevi-
čiaus.

Toronto mindaugėnai iškyloje...

Nuotr. J. Karasiejaus.

AR GYVULIAI TARPUSAVYJE KALBA?

Joks sutvėrimas negali kalbėti nė tūkstantine dalimi taip gerai, kaip mes kalbame. Bet, aišku, kad daug gyvulių rūšių savotišku būdu gali tarpusavy susikalbėti. Jūs girdėjote lojantį šunį, išpėjantį pavojų ar išreiškiantį džiaugsmą, pyktį arba ilgėsį. Jūs girdėjote Amerikos strazdą, raginantį jauniklius išmėginti savo sparnus, ir veršiuką, sakantį motinai, kad jis alkanas. Beždžionių įvairūs garsai taip pat turi skirtingas prasmes.

Kiaulės žviegimas, arklio žvengimas, avies bliovimas, dramblio trimitavimas, karvės baubimas, asilo mykimas — visa tai yra garsai, kuriais gyvuliai, atrodo, išreiškia savo jausmus. Mes žinome, kad baimė labai greitai paplinta gyvulių tarpe, ir, nėra abejonės, kad bent iš dalies ji perduodama riksmams.

Eilė vabzdžių gali savotiškai gerai susikalbėti. Tai ypač tinka taip vadinamiems "visuomeniniams" vabzdžiams — skruzdėms, bitėms ir vapsvoms. Jie vadinami "visuomeniniais", nes gyvena grupėmis arba visuomenėmis. Savaiame negu jų paklausa to reikalauja, juos per

daug vidujiniai apsinkinti ir tuo gal atšaldyti. Taip pat būtų neteisinga jiems bet kokia kaina vyčiavimą piršti — jiems reikia taip pat duoti progos susipažinti su oro ar jūrų skautų veikla. Ir čia skautai vyčiai gali ir turėtų tarpininkauti.

Visa tai darant, netiktų daryti per didelio spaudimo, bet kartu reikėtų vengti visokių kompromisų, nuolaidų, taip vadinamų "vienos akies užmerkimo". Gali atsitikti, kad tada skautas ir toliau veiks ar, geriau pasakius, liks Sąjungoje, bet nebus tikru skautu, o tik ūpo skautu — reiškia skautu pagal nuotaiką.

Bendro išsilavinimo reikalą liečiant, pirmoje eilėje statome ir statykime tautinio susipratimo, tautinės pareigos įvertinimo jausmo ugdymą.

suprantama, taip jie negalėtų gyventi, jei nesusikalbėtų. Jie ilgais "ūsiukais" liečia vienas kitą ir tuo pasako tam tikrus dalykus.

KAIP ILGAI GYVULIAI GYVENA?

Negalime pasakyti gyvulių tikslaus amžiaus, ką žinome apie vyrus ir moteris. Vyrų ir moterų amžius žinomas, nes jų gimimo ir mirimo diena atžymima atitinkamoje įstaigoje. Žmonių laikomi garsūs gyvuliai registruojami knygose, todėl žinome laimėjusių varžybas arklių, karvių ir kitų gyvulių amžių.

Sausumos gyvulių ilgo amžiaus rekordas tenka vėžliui. Manoma, kad šis gyvulys palankiose sąlygose gali gyventi 300-400 metų. Krokodilas geroje natūraliose sąlygose gali gyventi apie 300 metų.

Daug laiko praeina, kol dramblys užauga, taip pat daug laiko praslenka, kol jis nugaišta. Gerai prižiūrimas dramblys turėtų gyventi 100 metų. Manoma, kad erelio amžius siekia 100 metų, bet kai kurie gamtininkai galvoja, kad jis gali gyventi net 200 metų. Mažai žinome apie banginių amžių, nes jie labai retai laikomi ir sunkiai veisiasi nelaisvėje. Kadaise buvo manoma, kad jie gali pasiekti 500, net 1000 metų, bet, greičiausiai, jų amžius siekia 100 metų.

Šuns vidutinis amžius yra 15 metų. Galimas dalykas, kad ir jūs žinote šunį, gyvenusį 20 metų. Tai labai retai pasitaiko. Šuns amžiaus vieneri metai

maždaug atitinka žmogaus septyneriems metams, taigi 20 metų šuo būtų tokio senumo, kaip 140 metų žmogus!

AR GYVULIAI PATENKINTI ZOOLOGIJOS SODE?

Kai kada skaitome istorijas apie laukinius gyvulius, kad jie nelaisvėje skursta. Girdime, kad kai kurie gyvuliai, kaip ančiasnapiai, negali gyventi zoologijos sode. 1950 metais JAV laikraščiai rašė apie leopardą, bandžiusį pabėgti iš vieno miesto zoologijos sodo. Pagaliau jam pavyko pasprukti, nors alkis jį grąžino atgal.

Dažnai galvojama, kad zoologijos sodo gyvulių daugumas yra nelaimingi. Sakoma, kad jie verčiami gyventi neįprastame klimate, medžioja gyvuliai negali gyventi pagal savo natūralius instinktus, paukščiams esą permažai erdvės skraidyti. Taip pat, mums sakoma, kad kai kurių gyvulių neramus lakstymas rodo jų laisvės ilgesį.

Turime pripažinti, kad zoologijos sodo daug gyvulių turi išmokti gyventi naujame ir keistame klimate, bet daugumai gyvulių nesunku prie naujų sąlygų. Laukinė kalnų ožka (aoudad), atgabenta iš Afrikos saulėje kepinamų uolų, puikiai praleidžia žiemą Niujorko zoologijos sode.

Gyvuliai, atgabenti iš šaltų sričių, toki kaip ašigalio lokiai, pingvinai, avižaučiai (musk-oxen) labai gerai pakelia vasaros karščius. Aišku, kai kurie ne taip greitai prisitaiko prie naujų sąlygų, bet viskas daroma patenkinti jų reikavimus. Kai būna nepakenčiamai karšta, milžiniška panda (didelis, panašus į

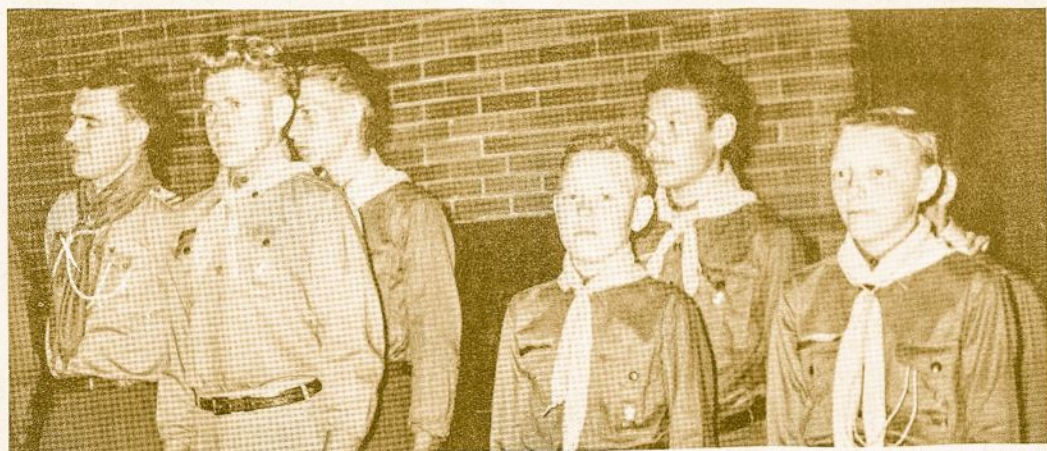

Waterburio Vetros pavasario iškyloje.

Nuotr. A. Žukauskaitės.

lokį, juodai baltas Tibeto žinduolis) laikoma tam tikroje vėdinamoje patalpoje. Žiemą tropikų gyvuliai laikomi šildomose patalpose. Kai kurių zoologijos sodų žiemos patalpų tam tikri langų stiklai (vita glass) praleidžia daugiau saulės spindulių, kaip paprasti langų stiklai.

Kiek tai liečia medžiojančius gyvulius, aišku, zoologijos sode jie nebeturi progos medžioti. Tačiau, taip pat tiesa, kad daugumas plėšriųjų gyvulių medžioja tik tada, kai būna alkani. Nedaug gyvulių, pav. puma ir édrūnas (wolverine), atrodo, randa pasitenkinimą žudyme. Bet net liūtai, jų nuolat gyvenamose vietose, po sėkmingos medžioklės, ilsisi ir miega, negalvodami apie kitą medžioklę.

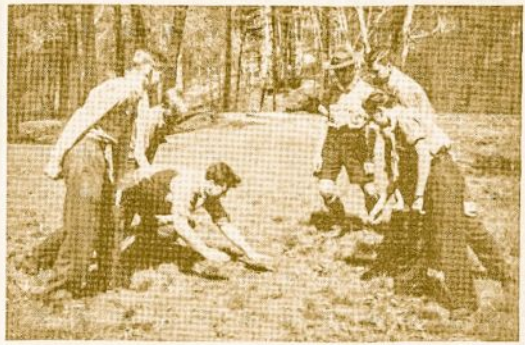
Omahos Taurai pasižymėję 1954 m. "Sk. A." vajuje su savo skiltininku s.v.sl. Stasiu Radžiūnu (iš kairės)
Nuotr. K. L. Musteikio.

Zoologijos sodo didesnieji gyvuliai neskriaudžia mažųjų, nebent jie būtų alkani. Anglijoje, Whipsnade zoologijos sode triušiai išdrįsta prieiti prie pat liūtų letenų, bet liūtai į juos nekreipia dėmesio. Edinburgo zoologijos sode būta Bantamo (Javos) mažytės vištos perekšlės, kuri buvo įpratusi be baimės vesti viščiukus į rudo lokio narvą rinkti maisto trupinių. Taigi, kol zoologijos sodo plėšrieji gyvuliai aprūpinami geru maistu, jie, atrodo, pamiršta įgimtus medžioklės instinktus, kurie jiems buvo reikalingi laisvėje.

Ar paukščiai ilgisi laisvės? Na, tie asmenys, kurie laiko kanarėles ir papūgas, žino, kaip jos dažnai būna patenkintos nelaisvėje. Modernių zoologijos sodų paukščių patalpos yra erdvios ir paprastai ten jaučiama draugiška, jauki atmosfera. Sekantį kartą, lankydamasis zoologijos sode, stebėk paukščių patalpas. Ar jie atrodo nelaimingi?

Neramus gyvulių vaikščiojimas, greičiausiai, rodo ne tai, kad jie norėtų pasprukti, bet tai, kad jie randa malonumo ritmiškuose judėsiuose. Pastebėta, kad ir natūraliose sąlygose, gyvuliai atlieka tokius pat judėjimus.

Idomu, kad kai kurie gyvuliai, šiaip mėgstą lakstyti, nenori pasinaudoti laisve, kai atsitiktinai tokia proga jiems pasitaiko. Pav., žinoma įdomi istorija apie kinkajou. Tai yra naktinis, medžiuose gyvenęs mėsėdis žinduolis, randamas Meksikoje ir Centrinėje Amerikoje. Jis yra maždaug trijų pėdų ilgio, lieknos kūno sudėties. Jo uodega ilga,

Toronto mindaugėnų skiltis žaidimuose.

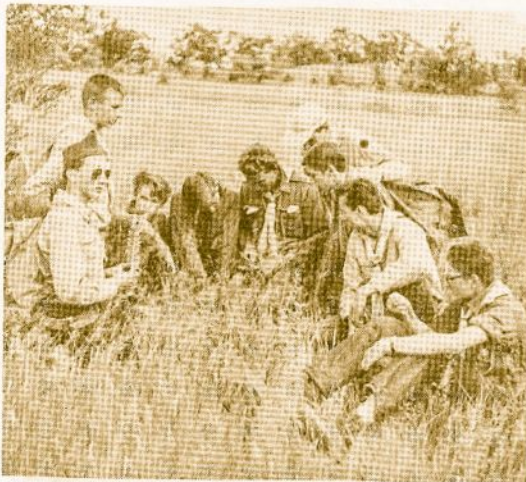
Nuotr. J. Karasiejaus.

akys didelės, blizgančios, o švelnus kailis gelsvai rudos spalvos. Jis lengvai prijauginamas. Kartą šiems dviems judriems gyvuliams pavyko atidaryti narvo duris. Ir ką gi jie padarė? Jie pradėjo dūkti, apvertė dėžes, išpešė papūgos plunksnas, vėliau sugrįžo į savo narvą, užsidarė duris ir užmigo.

Zoologijos sodo gyvuliai neteko laisvės, bet ir jų gyvenimas laisvėje nėra visiškai rojus. Greičiausiai priešingai. Laukiniams gyvuliams dažnai sunku išvengti savo priešių. Vabzdžiai, paukščiai, plėšrūs gyvuliai — nuolat vieni kitus ryja, ar būna ryjami, vieni kitus medžioja, ar būna medžiojami. Badas ir troškulys kankina laukinius gyvulius, taip pat ligos, ką pastebėjo gydytojai, tikrindami naujus zoologijos sodo gyventojus.

Jau sakėme, nedaug tėra gyvulių, kuriems zoologijos sodo gyvenimas nepatinka. Vienas iš jų yra Komodo slibinas, milžiniškas driežas, randamas Pietų Pacifiko Komodo saloje. Zoologijos sode sunku užauginti gorilas, nors kitos bezdžionių rūšys nelaisvėje jaučiasi kaip namie. Milžiniškai pančiai saikingos temperatūros zona nepakenčiama, nes kartais būna per daug karšta ar per daug šalta. Todėl jai reikalingos specialios patalpos. Bet tai išimtys. Daugumas gyvulių, sveiki atvykę į zoologijos sodą, puikiai jaučiasi; kartais jų sveikata net pagerėja, ir jie sulaukia gilių senatvės. Vienas Pietų Afrikos zoologijos sodas norėjo įsigyti daugiau liūtų. Jis neieškojo jų Afrikos džunglėse, bet tikėdamas, kad zoologijos sodo liūtai sveikesni, jis užsakė juos iš tolimo Dublino (Airijos), kur jie jau ilgą laiką auginami.

J. S.

Detroito mindaugėnai žygyje... galvas sukišus lengviau uždavini spręsti. Nuotr. A. Banionio.

Skyrių veda jūrų s. B. Stundžia, 89 Glenlake Ave., Toronto, Ont., Canada

LAIVO "ADMIRAL GRAFF SPEE" ŽUVIMAS

Dvi savaites prieš prasidedant antrajam pasauliniam karui, vokiečių kautynių laivas "Admiral Graff Spee" atsirišo nuo krantinės Wilhemshaven'e ir savo plieniniu ragu skrodamas alyvuotą kanalų vandenį, pasuko į neramią Šiaurės jūrą.

Laivui vadovavo tiesios laikysenos, žvalios išvaizdos, dar nesenas, tik 45 metų sulaukęs, bet patyręs jūrininkas, jūrų kapitonas Hans Langsdorff. Pasitikęs savimi, rankas užpakalyje sunėręs jis stovėjo ant komandos tiltelio ir sekė laivo plaukimą.

Žvejams ir buriuotojams, kurie stebėjo laivą, atrodė, kad "Admiral Graff Spee" išeina į jūrą eilinių pratimų arba išplaukia ilgesnei kelionei į svečias šalis. Bet slapti aukštosios vokiečių laivyno vadovybės įsakymai irnurodymai jūrų kapitonui Langsdorff bylojo visai ką kitą. Jis privalėjo savo laivą vesti taip, kad karą paskelbus, tuojau pat galėtų pradėti veiksmus prieš britų prekybos laivyną pietų Atlante, tuose pietiniuose jūrų keliuose.

Šiai paskirčiai laivas buvo visais atžvilgiais tinkamas. Jo šeši vienuolikos colių pabūklai galėjo išmesti kiekvienas po 670 svarų mirtį nešančio ir siaubą keliančio plieno į taikinį esantį už penkiolikos mylių, o aštuonios Dizelio mašinos, duodančios 54.000 arklio jėgų, buvo pakankamai pajėgios laivą varyti dvidešimt šešių mazgų greičiu, kokio neturėjo nė vienas sunkiau šarvuotas ir didesnio kalibro pabūklais britų karo laivas. Laivo skysto kuro tankai turėjo būti pripildomi sutartose vietose ir nu-

statytu laiku tankerio "Altmark", kuris dvi dienas anksčiau išplaukė iš Port Arthur Texas'e su daugiau kaip 9.000 tonų alyvos ir pasuko į Pietų Atlantą.

Jeigu "Admiral Graff Spee" Šiaurės jūroje būtų iš karto pasukęs į pietus, jis būtų buvęs anksčiau pastebėtas Anglų Kanale pirm negu būtų spėjęs prasmukti pro Bishop Rock iškyšulį pietvakarių Anglijoje. Taigi, jis pasuko į šiaurę ir tik po dviejų dienų pakeitė kursą į vakarus, o vėliau paėmęs pietinį kursą, laikė jį pastoviai siekdamas šiltų pietinių vandenų.

Jau rugpiūčio 29 dieną laivas radosi apie 400 mylių į vakarus nuo Azorų salų, o norint pasiekti pirmą susitikimo vietą su "Altmark", reikėjo dar prabėgti apie tūkstantį mylių į pietus, bet tai dar buvo taikos metas, ir jokių kliūčių negalėjo atsirasti.

Trims dienoms praslinkus, rugsėjo mėn. 1 dieną per radio gauta žinia apie karo pradžią sukėlė laivo įgulos tarpe nuostabą, sumišimą ir kai kurių džiaugsmą. Tą pat dieną pietiniame horizonte pasirodė dūmai ir netrukus ėmė ryškėti juodas, sunkiai alyva pakrautas tankerio "Altmark" liemu. Laivai priartėjo vienas prie antro ir paėmė lygiagrečių kursą. Ilgai negaištant, sunkios alyvuotas žarnos pasiekė karo laivą ir Dizelio alyva plaukė iš "Altmark" į "Graff Spee" tankus. Baigus alyvos pompavimą, "Altmark", susirinkęs savo priemonės, greitai vėl pranyko už aki-račio. Kapitonas Langsdorff norėjo turėti savo alyvos tankus aklinau pripildytus kolei tas dar buvo įmanoma, nors

šis vokiečių laivyno pasididžiavimo vertas laivas, darydamas penkiolika mazgų, galėjo nubėgti 10.000 mylių nepapildęs savo kuro atsargų. Bet staigus britų karo laivo pasirodymas būtų vertęs "Graf Spee" pasišalinti visų greičiu, o tokiu atveju šio karo laivo alyvos sunaudojimas keturgubai padidėdavo.

Tankeris "Altmark", nors ir nematomas horizonte, sekė karo laivą iš paskos.

Rugsėjo mėn. 20 dieną, po to kai "Graf Spee" skysto kuro atsargos tapo papildytos ketvirtą kartą, kapitonas Langsdorff, permetęs akimis jūrlapius, apsvartė esamą padėtį. Jis jau radosi pietų Atlante, maždaug 2000 mylių į rytus nuo Rio de Janeiro. Nuo karo paskelbimo jo vedamas laivas prabėgo 3500 jūros mylių ir per tas tris savaites nepastebėjo nė vieno britų prekinio laivo. Reikėjo spėti, kad anglų laivai, vengdami vokiečių nardlaivių ir prekinų laivų medžiotojų, traukdavo Pietų Amerikos pakrantėmis ir tik nuo Pernambuco pasukdavo į atvirą jūrą. Įsitikinęs, jog tai ir ne kitaip turi būti, jis įsakė paimti vakarų kursą taikant pasiekti Recife vietovės vandens.

Dienos buvo šiltos, dangus giedras, matomumas puikus, todėl net ir menkas nusidriekias dūmelis negalėjo prasmukti sekėjų nepastebėtas. Tačiau diena ginė dieną nepagaunant horizonte nei lengviausio dūmelio, nei stiebų viršūnių. Rugsėjo mėnuoėjo prie pabaigos ir kap. Langsdorff kartais kildavo mintis, jog britai visai sustabdė prekybą jūrų keliais.

Priartėjus prie Brazilijos krantų maždaug per šimtą mylių, nekantraudamas Langsdorff įsakė paruošti lėktuvą pakilimui. Už kelių minučių lakūnas sėdėjo lėktuvo kabinoje ir, užvedęs motorą, signalizavo jog pasiruošęs. Katapultai išmetus lėktuvą, jis pasuko rytų kryptimi.

Dangus rytų pusėje apsitraukė storu pilkų debesų klotu, vėjas truputį sustiprėjo. Per pietus pasikeitė tarnybos, o lėktuvas dar negrižo. Bet ilgai netrukus pasigirdo lengvas motoro duzgimas ir įgula šoko į vietas lėktuvo priėmimui. Žinia svaiginanti: išilgai Brazilijos krantų iš lėto slinko prekinis laivas ir turėtų rasti apie penkiasdešimt mylių nuo Bahia. Lėktuvas nusileido į vandenį ir laikydamasis šalia laivo ir laukė pakėlimo ant denio, tuo tarpu Langsdorff nuskubėjo į jūrlapių patalpas ir išmatavo atstumą tarp "Graff Spee" ir pastebėto prekinio laivo, kuris turėjo būti maždaug už penkiasdešimties mylių. Jis skaičiavo, jog, karo laivui padidinus greitį ir per kelis laipsnius pakreipus kursą, už poros valandų jis jau galėtų pulti taikinį.

Apie vienuoliktą valandą, sekėjas pastebėjo tolumoje lengvą dūmų juostą. Nedelsdamas Langsdorff davė įsakymą pasiruošti kautynėms. Kasdieniniai užsiėmimai buvo nutraukti ir virėjai bei patarnautojai pasidarė sanitarais, šaudmenų keltuvai paruošti darbui, ištiestos visokiems netikėtumams pasitikti ugnia-gesių vandens žarnos, jūrininkai ir karininkai užėmė savo vietas, durys ir liukai tvirtai uždaryti. Laike kelių minu-

Toronto vandenims ir Ontario ežero bangos vieni juokai...

čių laivas buvo parengtas pirmam susirėmimui su priešu. "Graff Spee" grėsmingai artėjant prie grobio, Langsdorff per žiūronus atidžiai sekė priešą. Tai buvo klajoklis garlaivis, maždaug 5000 tonų, nešąs britų vėliavą.

Pasisukęs į signalistą, kapitonas Langsdorff trumpai pasakė: "Pranešk jiems, kad sustabdytų mašinas ir nebandytų naudoti radio, nes nepaklausius mes atidengsime ugnį."

Įsakymas buvo skubiai pasiųstas, ir britų garlaivis tuojau sumažino greitį. "Graff Spee" pakankamai priartėjęs, Langsdorff galėjo perskaityti laivo vardą sterne — "SS Clement". Tada jis davė įsakymą nuleisti valtį. Nuskambėjo komandos ir, blokams cypiant, lynams traškant, valtys pasiekė vandenį. Į ją įlipo vienas karininkas, keli jūrininkai ir pasuko į laivą "Clement". Vokiečiai atidžiai ieškojo laivo dokumentų, bet tie jau seniai su maišu buvo išmesti už borto. Baigus kratą, vadovaujantis laivyno karininkas pranešė britų kapitonui, jog laivas bus paskandintas. "Clement" įgula buvo susodinta į dvi gelbėjimosi valtys ir jiems buvo duotas kursas į artimiausią pakrantės iškyšulį Brazilijos rytiniame pakraštyje, o kapitonas ir vyriausias inžinierius turėjo persikelti į vokiečių karo laivą.

Britų laivo kapitoną nuvedė pas Langsdorff, kuris baltoje uniformoje stovėjo tiesus ant komandos tiltelio; šauniai pasisveikinęs jis tarė: "Man labai gaila, kapitone, bet aš turiu paskandinti jūsų laivą. Tai yra karas".

Pasisukęs palikto "Clement" link, Langsdorff laukė kol abi valtys su britų įgulomis pasišalino iš pavojaus zonos ir tada įsakė pabūklininkams atidengti ugnį. Sekė trumpa komanda, sugriaudė pabūklai ir tūkstantį jardų tarpą pralėkė sviediniai sprogo ant prekinio laivo ištaškydami ugnį ir plieną. "Clement" susiūbavo, pasviro ant šono, vėliau palinko į priekį ir su triukšmu nuslinko į gelmes, palikdamas dūmų pluoštą, vandens sūkurį ir alyvos padengtą plotą.

Kapitonas Langsdorff žinojo, kad Brazilijoje išlipusi "Clement" įgula sukelis triukšmą. Todėl jis apsuko laivą ir paėmė visai kitą kursą — pasuko Afrikos pakrančių link.

Pirmomis spalio mėnesio dienomis jis įsmuko į Freetown — Cape Town jūrų prekybos kelius ir pasirodo neapsiriko

TRUMPAI

★ Lietuvoje turėjome vieną jūrų budžių vietą Klaipėdoje. Emigracijoje turime jau tris, kad ir mažesnius:

Čikagos "Budys" — jūrų budžių įgula, vadovaujama jūrų s. dr. K. Aglinsko;

Toronto "H. Montės" jūrų budžių įgula, vadovaujama jūrų ps. G. Kačanausko;

Clevelando jūrų budžių įgula, vadovaujama jūrų s. V. Petukauska.

★ Čikagos jūrų skautų tuntas jau turi tris būrines joles.

★ Toronto jūrų budžių jachta "Budys III", vedama jūrų s. H. Stepaičio, plaukiant iš Pt. Credit uosto į Ashbridge įlonką, prisidėjo prie išgelbėjimo įgulų iš apvirtusių burinių jolių.

★ Hamiltone įvyko kelių jūrų skautų vieneto vadų positorimas, dalyvaujant L.S.B. Jūrų Skautų Skyriaus vedėjui.

★ Toronto jūrų skautės buvo atžymėtos didžiausio Toronto dienraščio iliustruotame priede.

ten pakliuvęs: mėnesiui baigiantis "Graff Spee" sugavo keturias aukas ir nuleido į dugną, tai yra "Newton Beech", "Ashlea", "Huntsman" ir "Trevanion", visi jie plaukė po britų vėliavą.

Langsdorff visada stengdavosi paimti ant denio paskandintų laivų kapitanus, bet, nenorėdamas laivų įgulų palikti jūros malonei, kadangi iki vakarinio Afrikos kranto buvo daugiau negu tūkstantis mylių ir jis puikiai žinojo, kad galimybė perplaukti atvirose valtyse tokį atstumą yra gana menka, jis sugrūdo ir įgulas ant denio. Vėliau jis juos perkėlė ant "Altmark", kai pastarasis atvyko į sutartą eilinį susitikimą.

Lapkritis jau nebuvo toks sėkmingas. Langsdorff iškošė plačiai vandenį apie pietinį Afrikos ragą nesugaudamas nė vieno, kad ir menko, laiviūkščio. Apie vidurį mėnesio jis pasuko į pietryčių Afrikos pakrantes, maždaug į Lourenco Marques apylinkes. Lapkričio 15 dieną "Graff Spee" sekėjai pastebėjo mažą anglų tanklaivį "Africa Shell", kuris bandė pasprukti nuo priešo į teritorinius vandenį, kur turėjo jaustis saugus. "Graff Spee" sviedinys suaižė tanklavio ragą ir pastarasis sustojo. Tanklavio kapitonas spyrėsi, kad laivas pagal prizų teisę negali būti karo grobis, bet vokiečiai su tuo nesutiko ir, paėmę įgulą ant denio, laivą paskandino. (B.d.)

MIELAS SKAITYTOJAU,
pakeitęs gyvenamą vietą, tuojau
pranešk savo naująjį adresą administracijai.

Stuartas pasekė į ir suspėjo pamatyti kareivį krentantį žemyn, jo deglui ryškiai apšviečiant visas smulkmenas. Pirštiniuota ranka, užspaudusi kario burną, sulaukė pagalbos šauksmą. Juhani nepaprastu stiprumu suspaudė kareivį kaip bejėgį kačiuką.

“Klausyk”, sušnypstė lapis, “nors mažiausias garsas, ir užmušiu tave kaip uodą vidurvasaryje”. Savo grąsinimo sustiprinimui Juhani spustelėjo ruso gerkle. Šių plieninių pirštų pajutimas belaisvį bematant nuramino. Jis leidosi tyliai nuvedamas rūsiu laiptais žemyn, o deglo šviesa palengvino belaisvio surišimą. Juhani paėmė sunkų automatinį pistoletą ir prisisegė prie kairiojo šono.

“Šis daiktelis bus mums naudingas, Stuartai”, tarė jis kietai. “Eikš, mes turime sutvarkyti antrąjį”.

Jie vėl užlipo laiptais į viršų ir suspėjo išgirsti Ivano nekantrų užklausimą:

“Skubinkis tu, kvaily... karininkas pradeda nekantrauti. Paskubėk. Tu gi pralošei pinigų metimą...”

Ivano žodžiai nesusilaukė jokio atsakymo, ir rusas, pramurmėjęs tiradą keiksmų, grįžo pažiūrėti kodėl jo draugas užtruko. Jis dar kartą nusikeikė iš nustebimo radęs vidurinę kambarį visiškai tuščią.

“Tegul tas kvailys būna tūkstantį kartų prakeiktas”, Ivanas iškošė ir pats atsiklaupė įdegti degtuvo. “Tikras pusprotis viščiuko kepenimis. Hm! Ką gi karininkas pasakys, kai aš jam pranešiu... ką aš jam galiu pasakyti? Jis...”

Juhani rankos suspaudė Ivano gerkle. Ivanas vieną kartą truktelėjo ir drebedamas sukrito. Pirštai, kurie užspaudė jo gerkle, buvo lyg plieno žiedai, o rusas neturėjo jokio noro mirti.

“Protingas žmogus nieko nesako”, pratarė Juhani bakstelėdamas Ivanui automatu. Gatvėje pasigirdo nekantrus šauksmas. Tai buvo ženklas, kad karininko kantrybė jau baigėsi. “Eikš šiais laiptais, drauguži. Rūsyje yra vėsu... daug vėsiau negu gatvėje, kur liepsnos ir dūmai degina žandus”.

Ivanas drebėjo. Iš baimės jis buvo netekęs žado. Deglo šviesoje rusas pamatė tamsų, aukštais žandikauliais lapio veidą, o komisarai juk sakė kariams, jog jei jie pasiduos lapiams ar suomiams, bus nužudyti žiauriausiais kanikinimais.

“Kaip bus su karininku?” Stuartas paklausė, kai paskutinis kalinys buvo tvirtai surištas ir jo burna užkimšta. “Ar mes jį irgi bandysime sugauti?”

“Taip. Jei jį sučiupsim, tai gal kurį laiką niekas mūsų netrukdytų. Tik jis vienas žino seifą”, Juhani atsakė. “Eikš. Lipkime į viršų”.

Jie vėl užlipo aukštyn ir sekė iš savo stebėjimo punkto. Jų akys buvo toje pačioje aukštumoje kaip ir grindų lentos. Žiūrėdami iš po rūsiu durų, jie galėjo matyti tik vidinį kambarį.

Po minutės, kitos karininkas gatvėje

Tąsa iš 4 nr.

garsiai pasikolijęs, įėjo į prieškambarį. Jis keikė abu dingusius kareivius, bet staiga pradėjo įtarti tylą. Išsitraukęs automatą, jis užsidėgė deglą ir ant pirštų galų įslinko į kambarį. Ar jisai tikėjosi rasti Ivaną ir jo draugą vykdant kokią nelegalų plėšimą, stebėtojai negalėjo pasakyti, bet karininkas buvo kaip perkūno trenktas radęs kambarį tuščią.

Jis apšvietė deglu kampus ir murmėjo nesuprasdamas kas pasidarė. Jei padėtis nebūtų buvusi tokia rimta, Stuartas būtų tikriausiai prapliupęs juoku. Karininkas buvo paskyręs iš savo vyrus išsprogdinti seifui. Degtuvas buvo uždegtas; vėliau jis užgėso. Antrą kartą jis buvo uždegtas ir vėl dėl kažkokios nežinomos priežasties neveikė. Bandant trečią kartą, jo žmonės dingo — prasme-gio lyg į žemę.

Karininko nervai pradėjo nebeišlaikyti. Jis staigiai apsisuko lyg išgirdęs kažką už savo nugaros. Po to vėl apsisuko atgal parengtu ginklu. Pagaliau jis apsigrižo ir išbėgo iš namo.

“Mes galėjome jį nušauti!” apgailes-

taudamas tarė Juhani. “Dabar jis greičiausiai sukels aliarmą”.

“Mes negalėjome nušauti žmogaus be sąžinės griaužimo”, tarė skubiai Stuartas.

“Rusai bombardavo Petsamą be jokio sąžinės griaužimo, Stuartai”, priminė jam Juhani. “O kokias galimybes turėjo Viktoras Herkelis prieš karį su kulko-svaidžiu?”

“Vistiek, mes negalime žudyti žmogaus be įspėjimo”, Stuartas pakartojo. “Nusikaltimas niekad dar nepateisino kito nusikaltimo”.

Juhani pažiūrėjo į Stuartą ir patraukė savo plačiais pečiais.

“Kartais aš tavęs nesuprantu, Stuartai... bet tu esi gudresnis už mane. Einam, grįžkime į rūsi”.

Jie nusileido žemyn ir rado Stuarto tėtį jau atgavusį sąmonę. Jis pradėjo

savo sūnų klausinėti, kur jis randasi, ir tuojau prisiminė seifą.

“Jame yra dokumentų, Stuartai, kurie man yra labai svarbūs. Ar tu gali juos man atnešti?”

Tėtė davė jam užrakto kombinaciją, ir prie vieno deglo šviesos Stuartas, atsiklaupęs prie seifo, pradėjo sukinėti rankeną pirmyn ir atgal, kol pagaliau visa kombinacija buvo išpildyta ir durys atsidarė. Jis išėmė viską iš seifo ir šypsodamasis vėl atsargiai užrakino. Tegul rusai ateina ir išsprogdina. Jie gerokai nusivils.

Grįžęs į rūsi, jis išgirdo Juhani klausinėjant belaisvius. Abu vyrai labai skubiai atsakinėjo. Jie nepaprastai bijojo lapio ir, kai jis pažadėjo jų nežudyti, atsakinėjo į visus jo klausimus.

“Stuartai”, Juhani akys degė iš susijaudinimo, “jei tik mes galėtume atves-

ti suomių karius čia... jie galėtų smogti rusams nepaprastą smūgį. Batalijonai, kurie okupavo Petsamą, nėra parengti jam išlaikyti. Tiekimo gurguolės čia neatvyks iki rytojaus. O, jei tik mes kaip nors galėtume suomiams tai pranešti! Stuartas pažiūrėjo į lapį, linktelėjo galva.

“Vy, Juhani. Tu galėtum pasiekti suomių dalinius. Tu gali greitai nukeliauti slidėmis ir juos čia atvesti. Greitas žygis per sniegą naktį... ir jie galėtų pulti rusus-rytoj dar prieš aušrą. Galbūt jiems pavyktų atsiimti Petsamą”.

Juhani linktelėjo ir jo žvilgsnis nuslydo į tylią figūrą gulinčią ant grindų, nuo šalčio apsaugotą kailiniais, kuriuos su noru Stuartas ir jis buvo atidavę.

“Aš nepaliksiu tavęs, Stuartai”.

“Tu turi”, Stuartas reikalavo. “Be to, jei suomių kariams pasisektų atsiimti Petsamą, mano tėtis turėtų tinkamą priežiūrą. Su mumis bus viskas tvarkoj. Tu turi vyksti, Juhani. Skubus smūgis rusams dabar viską pakeistų, nes jie mano laimėję. “Štai, imk savo slides”.

Jis ištiesė dvi slides. Juhani jas tylėdamas paėmė. Jis ištiesė automatą, kurį buvo užsikišęs už diržo.

Stuartas pakratė galvą, nes jau turėjo pistoletą paimtą iš Ivano.

“Man užteks vieno, Juhani. Keliauk, ir... gero vėjo! Jei... jei tu ne... žinai... Jei tau nepavyktų atvesti karių... prisimink kada nors mano tėtį ir mane”. Jis ištiesė savo kairę ranką; Juhani tvirtai ją paspaudė: tai buvo skautiškas rankos paspaudimas.

Juhani apsisuko ir pasilenkė prie pono Ashtono.

“Kantrybės, ponas Ashtonai, Juhani nenuvils”.

Saliutas, labai įspūdingas deglo šviesoje, ir lapis pranyko. Jis stabtelėjo minutėlei ant laiptų viršaus ir po to jo žingsniai nuskambėjo, kaip laukinio žvėries minkšti pad-pad-pad. Viskas nutilo. Stuartas apšvietė savo belaisvius. Jie mirksėjo ryškioje šviesoje, ir jų veiduose nebesimatė baimės. Jie nežinojo, kad Stuartas anglas, bet jie spėjo, kad jis nebuvo nei suomis, nei lapis.

Valanda iš lėto praslinko ir viršuje pasigirdo balsai. Karininkas, praradęs du savo vyrus, grįžo su kitais. Stuartas klausėsi, o širdis smarkiai daužėsi. Atsukęs deglą į belaisvius, jis išsi-

traukė pistoletą ir reikšmingai pagrąsino. To begarsio ženklo užteko. Rusai suprato, kad bet kokios pastangos atkreipti viršuj esančiųjų dėmesį baigtusi jų mirtimi. Iš tokio trumpo poros metrų atstumo Stuartas negalėjo nepataikyti.

Viršuje esančių vyrų balsai girdėjosi gana gerai.

“Jūs matote, sprogstamoji medžiaga jau vietoje”, vienas vyras pratarė. “Degtuvas buvo uždegtas kelis kartus, bet kažkodėl jis nedege. Pritaisykite naują. Seifas turi būti išsprogdintas pirmą negu ši vieta užsidegs. Negaišinkite laiko. Jūs esat pionieriai ir turėtumėte atlikti šį darbą kaip tikri žinovai”.

Stuartas suvilgino savo išdžiūusias lūpas. Ar jis galėjo žaisti tą patį žaidimą su šiais naujais vyrais kaip su anais belaisviais, kurie dabar sėdėjo į jį spokšdami? Jis tuo abejojo. Be to, jis neturėjo Juhani jėgos už savo pečių.

Tyliai jis užslinko rūšio laiptais ir, prispaudęs ausį prie durų, klausėsi. Vyrų, iš jų kalbos sprendžiant buvo pio-

nieriai. Jie dirbo savo darbą greitai ir tiksliai.

Stuarto širdis sustojo plakusi, kai jis išgirdo kalbant apie degtuvo ilgį. Pionieriai, pripratę vartoti dinamitą, planavo pritaisyti labai trumpą degtuvą, duodantį jiems laiko tik išbėgti į gatvę.

Ilgis, apie kurį jie kalbėjo, klausytojui atrodė neišpasakytai trumpas. Jis išgirdo degtuko brėžimą, pūkstelėjimą, kai jis išsprogo į liepsną, ir tada patenkintą murmėjimą degtukui užsiliepsnojus.

Sunkios kojos kaukstelėjo į grindis, kai abu vyrai bėgdami paliko kambarį. Stuartas graibėsi apie durų skląstį ir, kai jis pagaliau atidarė rūšio duris, vaizdas, atsivėręs prieš jo akis, pavertė kraują ledu.

Liepsnoją degtuvą, po vieną prie kiekvienos dinamito kraujos, buvo toki trumpi, kad nebuvo galima jų nė sugriebti. Pirmą negu jis pajėgtų nukirsti vieną, antrasis padegtu sprogstamąją medžiagą ir sprogimas jį užmuštų arba sužeistų.

Be žado Stuartas grįžo prie laiptų, atsargiai uždarė duris ir skubiai nusileido žemyn. Jis nuskubėjo kur gulėjo jo tėvas ir, pridengęs jį, laukė sprogi- mo. Jo abu belaisviai, baimės pilnomis akimis, apsivertė ant pilvų ir susitraukė laukė.

Krump!

Griausmingu sprogimu, kuris išjudino pačius namo pamatus, sprogstamoji medžiaga atliko savo darbą. Sienos, jau susilpnintos bombos, sužeidusios poną Ashtoną, subyrėjo didžiausiu triukšmu, lyg akmenys ir plytos būtų buvę vien vaikų, medinės kaladėlės.

Rūšio durys atplyšo ir nubildėjo laiptais žemyn. Paskui jas išiveržė kandžios sprogsio dinamito dujos.

UŽ RUSŲ LINIJŲ

Juhani, palikęs Stuartą rūsyje, atsargiai slinko dūmuose paskendusiomis, liepsnų apšviestomis gatvėmis, laikydamas slides arti prie savęs. Jis nieko nesutiko kol nepasiekė miesto pakraščių, o ten kareivių buvo daug. Daugumas rusų buvo užimti plėšimu namų, kurie dar nebuvo ugnies sunaikinti.

Lapis ėjo pro vyrus visai ramiai, ir tas padėjo jam be kliūčių praeiti. Trumpas dienos metas jau buvo pasibaigęs. Vienintelė šviesa kilo nuo dangančio miesto, ir dūmuose buvo veik neįmano-

ma atpažinti vyrų judėjusių aplinkui. Lapis išvengė sargybų, išstatytų miesto pakraštyje, ir kai jis buvo tikras savo saugumu, apsisuko ir prieš užsidėdamas slides pažiūrėjo atgal.

Petsamas sudarė išpuodingą vaizdą. Liepsnos metė į dangų raudoną pašvaisnę, kuri apšvietė banguotus dūmų kamuolius kylančius į šaltą orą.

Žvarbus šiaurės vėjas plakė jo veidą ir, po degančio miesto karščio, šaltis, keturiasdešimt laipsnių žemiau nulio, jau tės ypatingai stipriai. Bet Juhani to neparodė. Po minutėlės jis pramurmėjo garsiai.

"M'sieur Stalinai, tu dabar esi didysis kaimenės bulius. Bet žmonės ir valstybės yra kaip gyvūnai. Vieną dieną jie išauga stiprūs, iššaukia kaimenės bulių, jį nuverčia ir tampa kaimenės šeiminkais. Gali džiaugtis pergale dabar, M'sieur Stalinai, bet ateis diena, kaip ateina ji senajam kaimenės buliui, kuomet jaunas bulius iššauks tave. Ir tu pajausi jo ragų dūrius savo pečiuose ir spardančių kanopų deginantį skausmą savo krūtinėje".

Juhani tada pasisuko ir pajudėjo pietų link. Jis spaudė sniegu labai ritmingai. Nedaug kas galėjo jam ant slidžių prilgti. Sniegas po jo slidėmis byrėjo į miltus.

Jis pasiekė mišką ir skynėsi pro jį kelią toliau. Pamatęs rusų patrulį, jį aplenkė. Po dvidešimties minučių jis jau stovėjo prie slaptojo buklo, kuriame Vaiduoklių skiltis buvo praleidusi naktį.

Tris kartus pasibeldė į duris, duodamas slaptaį ženkla. Niekas neatsakė. Juhani tada atidarė duris gerai paslėpta sklėsčio virve.

Ugniavietėje buvo užgesę balti peleinai, bet buklo dar buvo šilta nuo ankstyvo ryto ugnies, nes už rąstų buvo gerai prikimšta samanų. Jos sulaikydavo šaltį.

Juhani rašyti nemokėjo, bet tik dėti ženklus. Jis nubrėžė kelias diagramas ant balto stalo medžio. Jo plunksna buvo pusiau nudegęs pagalis; suanglėjęs jo galas puikiai tiko tam tikslui. Miško ženklai sakė: "Gelbėkit Stuartą. Jis yra po savo tėčio namu Petsame. Aš vykstu atvesti suomių dalinio".

Sudėjęs ženklus jis užgesino lempą ir vėl išėjo laukan į sniegą. Jis pasuko tiesiai į rusų pasienį kopdamas be sustojimo. Žvaigždės danguje švietė lyg lem-

pos, ir jam tik tokio kompasas tereikėjo.

Pasiekęs aukščiausią tašką keliasdešimt mylių atstume, jis apžvelgė apylinkes. Petsamas buvo lyg švyturys šiaurės vakaruose. Aplink miestą buvo nesuskaitomos "ugnies muselės" — įsi-veržėlių laužai.

Juhani patraukė į plaučius oro ir nusišypsojo.

"Greit, labai greit pradės snigti. Tai padės. Suomija gali kovoti sningant. Rusijai nepatiks ir sniegas ir tamsa vienu metu". Jis pasisuko į pietus.

Surasti kokį nors suomių kariuomenės dalinį atrodė lygiai beviltiška, kaip rasti adatą šieno kupetoje. Jei Juhani ir turėjo kokių abejonių, jos betgi nesutrukdė jo greičio.

Keturias valandas jis keliavo labai greitai. Po to jis sustojo. Jo budrios akys ir dar budresnės ausys jam pasakė, kad priekyje esama žmonių. Jei tai suomiai, jam reikia užmegsti su jais ryšį, bet tai atlikti tokiu būdu, kad jie jo nešautų pirm pradėję apklausinėti. Jei tai rusai... Juhani nusišypsojo. Čia nebuvo Stuardo Ashtono, kuris jam uždraudė žudyti...

Atidžiai klausydamasis, jis surado žmones. Tai buvo sargybiniai ieškoję artėjančių rusų žvalgybos dalinių. Juhani prislinko per tris metrus nuo vyrų sėdėjusių sniege iškastoje duobėje. Kai Juhani buvo tikras, kad jo nepastebės, jis pradėjo dainuoti. Tačiau jo daina nebuvo tokia, kurią gali dainuoti kiekvienas žmogus. Tai buvo taip vadinamas "joik", ir tik lapiai jo moka.

Dainavimas būtų sužavėjęs kiekvieną, kuris nėra pažinęs Laplandijos. Laukinė, maloni melodija, kuri, atrodo, pasakoja apie tamsiąją žiemą, gilųjį sniegą, užšalusią upę, žvaigždėtą dangų,

žvarbų šiaurės vėją. Tai buvo kažkas ką tik Laplandija galėjo sukurti.

Suomių žvalgai staiga nustojo kalbėti, suspaudė rankose šautuvus, nusimovė pirštines ir tik tada nurimo kai pažino lapio "joik".

"Ar aš galiu prieiti?" Juhani sušuko pabaigęs savo dainą. "Aš esu Juhani ir atvykstu tiesiai iš Petsamo su žiniomis, kurios yra labai svarbios. Aš neturiu šautuvo, tik pistoletą, kurį atėmiau iš ruso".

"Jei sudėsi savo rankas ant galvos, tai gali ateiti", buvo atsargus atsakymas. "Bet atsimink, mūsų pirštai ant gaidžiukų".

Juhani išėjo į priekį; per penkias minutes jis įtikino žvalgus, kad jam tikrai reikia pamatyti asmenį vadovaujantį šiam suomių daliniui. Dvidešimt minučių vėliau jis sėdėjo palapinėje ir greitai pasakojo ką matęs Petsame ir aplink jį, ir ką jis sužinojo iš dviejų rusų kareivių, kurie buvo paimti nelaisvėn Stuardo Ashtono tėčio įstaigoje.

Besiklausą kietais veidais vyrai susižvalgė ir pasiuntė lapį pavalgyti ir truputį pailsėti. Po pusantros valandos Juhani buvo prikeltas. Susirangęs sniege, kaip eskimų šuo, jis buvo bematant užmigęs. Pažadintas jis nusišypsojo nuo savo kailio.

Tylėdamas jis išklaušė vyro, kuris turėjo vadovauti grupei vykstančiai į Petsamą. Ar galėtų Juhani nuvesti pajėgas tuo pačiu keliu, kuriuo jis atvyko? Ar jis gali prisiminti kelią taip, kad susidūrimai su rusų priekinėmis sargybomis būtų išvengti?

Juhani nusišypsojo.

"Ar gali mergaitė šypsotis, kai jai tėvelis padovanoja pirmuosius karolius? Ar gali berniukas juoktis, kai jis kilpa pagauna pirmąjį elnią? Juhani gali jus nuvesti. Juhani n u v e s jus. Aš turiu du draugus Petsame ir pasižadėjau, kad jie bus išgelbėti".

Grupė, susidedanti iš reguliarios kariuomenės, šimto dvidešimts ruonių medžiotojų ir šešiasdešimties lapių žvejų, pradėjo savo epinę kelionę. Kiekvienas turėjo šautuvą, užtektinai šaudmenų ir po dvi rankines granatas. Visi buvo puikūs slidininkai.

Dangus apsiniaukė. Sniegas, kurį Juhani buvo išpranašavęs, pradėjo kristi dideliais gniužulais. Kelionė buvo sun-

ki, varginanti net ir vyrams, kurie yra pripratę prie sunkumų.

Nebuvo nei kalbama, nei dainuojama. Priekyje buvo labai pavojingas uždavynys, ir kiekvienas vyras žinojo, kad nepraslinks nei dvidešimts keturios valandos ir daugelis jų bus žuvę. Jie turėjo susiremti su stipriu priešu, priešų ginkluotu naujausiais ginklais, kokių tik technika gali pagaminti. Prieš tokią persvarą jie nešėsi šautuvus, granatas ir rėmė juos pasiryžimu parodyti raudonajai Rusijai, kad ji atsikando daugiau negu ji gali ramiai sugromuluoti.

Juhani nustatė greitį ir, nežiūrint to, kad jau buvo atlikęs ilgą kelionę ir tegavo vos valandą miego, judėjo greitai.

Praėjus valandai jis sustojo, ir penkioms minutėms kolona sutūpė sniege. Nebuvo ištarta nė vieno žodžio, nes krintančiame sniege niekas negalėjo žinoti, kaip arti buvo priešo sargybos.

Juhani vėl atsistojo, užsidėjo slides ir pradėjo kopimą. Šiaurėje matėsi išblyškusi rusva pašvaistė. Petsamas buvo lyg švyturys, kurio nerasti buvo neįmanoma.

Apie ketvirtą valandą ryto suomiai buvo poros mylių atstume nuo Petsamo. Sunkus degančių medžių kvapas buvo tirštai prisotinęs orą.

"Pone, kai prasidės puolimas, aš norėčiau jus palikti", tarė Juhani kreipdamasis į karininką. "Petsame yra du mano draugai. Vienas jų yra sužeistas. Jis turi lūžusį kojos kaulą... virš kelio. Ar galiu vykti ir jį surasti?"

"Ar nebūtų geriau palaukti, kol mes rusus priversime bėgti?"

"Bet aš pažadėjau greitai sugrįžti. Valandos yra labai ilgos, kai pavojus arti ir negali pajudėti dėl tėvo, kuris yra bejėgis", Juhani atsakė. "Nuo tada, kai ji palikau, valandos jam turėjo atrodyti kaip dienos".

"Gera. Jei aš tavęs nebematysiu, Juhani, priimk iš manęs Suomijos padėką. Tu šianakt atlikai didelį darbą".

Juhani nusišypsojo.

"Ar gi sūnus laukia padėkos iš motinos, kai jis jai atneša elnio pieno? Suomija yra mano tėvas ir motina. Ką padariau, padariau dėl to, kad aš esu Suomijos".

Daugiau nebuvo nieko pasakyta.

Vyrai, kurie buvo parinkti sudaryti puolimo avangardą, pajudėjo į priekį pro sningantį sniegą, kiekvienas jų lai-

kydamas kryptį į žiburėlius, prieš stovyklos laužus. Aplink šiuos laužus miegojo rusų kareiviai. Sargybos buvo išstatytos visuose stovyklos kampuose.

Praslinko dvidešimt kvapą užimančių minučių. Buvo tikimasi, kad per šį laiką kiekvienas suomių kovotojas bus savo vietoje. Tų, kurie buvo palikti puolimui užbaigti, liko nepaprastai mažas skaičius, bet jie buvo stiprūs savo dvasioje.

Viešpatavo nepaprasta nakties tylą. Karininkas, prie kurio šono sėdėjo Juhani, pažvelgė į laikrodį. Trys minutės iki nustatyto laiko. Jis užsitaisė rakietinį pistoletą ir dar kartą pažvelgė į laikrodį. Nepraėjus nė devyniasdešimt sekundžių, turėjo prasidėti pragaras. Mirtis suposi savo tyliais sparnais virš sniegu apdengtos stovyklos, ir sargybiniai, kurie ją saugojo, trypė kojomis ir braukė krentančias snieguoles nuo blakstienų. Jie būtų buvę patys paskutiniai, kurie galėtų įtarti, kad keli šimtai suomių karių išsidėstė aplink jų stovyklą.

Trisdešimt sekundžių! Mažoji rodyklė, atrodo, sustodavo ant tų kelių pasakutinių, lemtingųjų... Pagaliau jos praėjo. Mažutė plieno rodyklė palietė skaičių "60" ir puolimo valanda atėjo.

Krek! Rakietinis pistoletas buvo nukreiptas į orą, gaidžiukas paspaustas ir mažasis ginklas išspiovė liepsną. Raketa, kuri išlėks į orą, susprogs ir, kol išdegs, mes ryškią raudoną šviesą.

Juhani niekad nebuvo matęs rakietinio pistoleto. Jis krūptelėjo pistoletui spraktelėjus. Pasigirdo balsai iš artimiausių sargybinių, kurie šaukė vieni kitiems klausdami iš kur atėjo šūvis. Raketa sprogo aukštai ore ir jos spindinti raudona šviesa apšvietė sniegu padengtą žemę, tirštai krentančias snaiges ir vyrus aplink stovyklos ugnis. Trumpą laiką naktis buvo virtusi diena.

Tarp raketos sprogimo ir mūšio pradžios praslinko vos penkios sekundės. Tos penkios sekundės buvo laikas tarp granatų išmetimo ir jų sprogimo.

Dvieju šimtų metrų tarpe laužai staiga išsprogo į liepsnas ir lekiančius metalo gabalus. Pirmosios granatos buvo skirtos ugnies išdraskymui taip, kad kareiviams, kurie nebuvo sužeisti, pašokus ant kojų, nebūtų šviesos, kuri padėtų orientuotis.

Juhani stebėjo šį vaizdą su nusiste-

bėjimu. Atrodė lyg vienas stovyklos sparnas staiga prasiveržė. Tyli naktis buvo perverta sprogstančių granatų sprogimais. Po pirmųjų sprogimų sekė antrieji. Suomiai spaudė savo puolimą į pergalę su užsidegimu. Jie buvo skaičiumi prieš daugelį kartų persverti ir, jei jiems nepavyks sukelti rusuose panikos, jie neturės jokios galimybės laimėti.

Vyrai, kurie turėjo paremti granatų metėjus, pajudėjo į priekį. Tai buvo taiklieji šauliai. Atsiklaukę sniege ir atidžiai nusitaisę, jie naudojo laužus stovyklos viduryje savo taikiniais. Vyrai, kuriuos laužai nors minutei apšviesdavo, buvo pasmerkti.

Rusams turėjo atrodyti, kad kažkokia velniška gauja atsirado iš giedro dangaus. Jie nieko negalėjo matyti, išskyrus mažus liepsnos blykstelėjimus tamsoje. Tie, kurie norėjo pasiekti netoli ugnies sustatytus savo ginklus, krisdavo pirmą negu pirštiniuotos rankos paliesdavo šautuvus. Kariai, kurie sudarė šį suomių būrį nebuvo parinkti atsitiktinai. Jie vis buvo užkietėję kovotojai; vyrai, kurie išlaiko šaltus nervus, gali šaudyti taikliai ir greitai. Gi kas dar daugiau, kiekvienas vyras ži-

nojo, kad jis smogia smūgį už savąjį kraštą.

Rusija puolė be įspėjimo. Suomija taip pat galėjo pulti be įspėjimo ir ji mokėjo geriausiai išnaudoti savo ilgas, tamsias naktis ir krintantį sniegą.

Po kelių minučių Juhani atsisveikino su karininku vadovaujančiu puolimui ir nuskubėjo į Petsamą. Jis padarė didelį lanką, nes bijojo patekti į suomių ugnį.

Per dvidešimt minučių jis pasiekė išdegusį miestą, ir ten jau į gatves grūdosi rusų kariai. Vyrai buvo visiškoje panikoje. Karininkai nieko negalėjo su jais bepadaryti. Pradžioje tik keli paspruko iš baimės, kiti tuoj juos pasekė, nes baimė užkrečiamas dalykas. Petsamo griuvėsiuose rusai tikėjosi rasti priedangą kol ateis dienos šviesa ir jie galės matyti kas juos taip netikėtai užpuolė.

Rūkstančiuose miesto griuvėsiuose niekas Juhani neklausinėjo. Jis nusiėmė savo slides, bijodamas, kad koks kareivis, bėgdamas kaip be galvos, jo neparvestų ir nesugadintų šio jam taip svarbaus draugo. Be slidžių sniege Juhani jaustųsi pasimetęs.

Pasiekęs gatvę, kurioje stovėjo mūrinis namas, buvusi pono Ashtono įstaiga, Juhani nusigandęs apsižvalgė. Šviesa buvo labai menka, nes krentas sniegas gerai atliko ugniagesio pareigas, ir debesys nemaloniai kvepiančių degėsių draikėsi aplink.

“Esu tikras, kad tai ši gatvė”, sumurmėjo lapis. Bet ten nebuvo nė vieno namo. Aplink vien kaminai, lyg nukirstų medžių kelmai, testypsojo. Ugnis surijo medines sienas.

“Bet anas namas buvo mūrinis!” Juhani murmėjo, ir jo balse pasigirdo nusivylimas. “Jis negalėjo sudegti”.

Juhani grįžo atgal, manydamas, kad gal pateko ne į tą gatvę. Praėjus penkioms minutėms jis vis dėlto įsitikino, kad buvo teisingoje vietoje. Ta pati gatvė, ir viduryje bloko turėjo stovėti mūrinis namas.

Šaudymas nuo stovyklos vis stiprėjo. Kai kurie daliniai, buvę toliau nuo puolimo vietos, buvo skubiai apginkluoti ir pasiųsti atremti puolimui. Mūšis už Petsamą pradėjo vystytis.

Juhani perėjo išilgai gatvę trečią kartą ir pagaliau nusprendė, kad ten, kur gatvė buvo priversta akmenų, turėjo

būti ta vieta, kur stovėjo puikus namas — pono Ashtono įstaiga.

Lapis perlipo griuvėsius, judėdamas taip tyliai ir atsargiai, kaip tik galėdamas. Jo širdis drebėjo pagalvojus, kas galėjo atsitikti Stuartui ir ponui Ashtonui. Deglas, kurį jis buvo atėmęs iš savo pirmosios aukos, dar buvo jo kišenėje. Jis jį uždegė, ir ryški šviesa nušvietė kelią.

Čia nebebuvo nei prieškambario, nei vidinio kambario. Tiktai didžiulė krūva griuvėsių, plytų, akmenų, balkių, tinko. Juhani suprato, kad seifas buvo iš sienos išsprogdintas. Apsvaigęs nuo neaprašomos baimės jis prasiskynė kelią ton vieton, kur anksčiau buvo rūsių durys.

Plytinė siena buvo suskaldyta. Durų nebebuvo. Tik didelėmis pastangomis lapis įstengė prakalbėti ir šūktelėti rūsiu tamson.

“Stuartai, Stuartai. Tai aš Juhani. Ar tu čia?”

Jo balsas skambėjo tuštumoje. Atsargiai nulipo akmeniniais laiptais. Apačioje buvo krūva griuvėsių ir suskaldytos rūsių durys.

Deglo šviesa palengva nušvietė grindis. Nieko! Rūsis buvo tuščias.

Nors Juhani teturėjo septyniolika metų, bet jis jau buvo užsigrūdinęs. Gyvenimas tarp elnių, kaimenių ganymas trumpomis vasaromis moskitų pilnose ganyklose, saugojimas kaimenių kandančiame žiemos ore, kai reikėdavo sugaudyti ir žudyti vilkus iš anapus Rusijos sienos, padarė iš jo vyrą dar prieš laiką. Tačiau, kai jis stovėjo ten vienas tame mažame rūsyje, jo akys pasruvo ašaromis.

Tik vienui vienas dalykas galėjo įvykti. Rusai surado Stuartą su ponu Ashtonu ir nusigabeno nelaisvėn.

Po ašarą nuriedėjo jo tamsiais skruostais.

“Aš būčiau tavęs nepalikęs, Stuartai”, jis pramurmėjo skausmingai, “bet tai buvo už Suomiją. Tu tikriausiai tai suprasi? Laisvu noru aš nebūčiau tavęs palikęs”.

(Bus daugiau)

Verčia R. Mieželis.

Iliustruoja A. Muliolis.

Susitaikymas

VYT. TAMULAITIS

Iš tolumoj paskendusią tamsių miškų, slapstydamsis už medžių šešelių, atėjo vakaras. Nutilo vėjas ir nustojo lyti. Nuo stogo tik vienas antras vandens lašelis tenukrinta. Poviliukas norėtų išbėgti į lauką, pasižiūrėti, ką tėvelis veikia kieme, bet nedrįsta Margiaus. Ką jis sutikęs pasakytų, kai gerasis šunelis jam meiliai pažvelgtų į akis?...

Poviliukas pasilieka kambaryje. Jis sėdi ant grindų prie degančio židinio ir, nenutrukdamas akių, žiūri į liepsnojančias malkas.

Įeina mamytė ir atneša jam ąsotėlį pieno. Ji paglosto jo garbiniuotą, raudoną liepsnų nuauksintą, galvelę ir sako: — Išgerk, Poviliuk! Vakarienė dar negreit išvirs...

Poviliukas paima abiem rankutėm ąsotėlį ir pasideda šalia.

Jis vėl pasilieka vienas. Ak, kad dabar ateitų Margis. Jis viską suprastų ir nepyktų ant Poviliuko. Jis dabar pamatytų, kaip Poviliukui jo gaila, kaip jis jį myli... Juodu valgytų iš vieno dubenėlio, pasidalytų abudu paskutinį kąsnelį ir ilgai sėdėtų susiglaudę prieš žėruojančią ugnį. Poviliukui nebūtų taip nuobodu, nebūtų taip graudu ir liūdna... Bet Margis neateis. Jis turi būti kieme. Jo niekas daugiau neįleis į kambarį. O dėl ko? Dėl to, kad Margis sumušė gėlių vazoną. Taip pasakė tėvelis.

— Margius! Argi jis?... — sužnabžda tyliai Poviliukas, ir jo akyse pasirodo šlapiais kailinėliai šunelis, visas sulytas ir drebas iš šalčio, toks, kokį jį Poviliukas įsileido į kambarį...

Staiga jo mintis nutraukia pažįstami bobutės žingsniai už durų. Jis nudžiunga ir greit bėga jos pasitikti. Jis jai viską dabar pasakys.

— Bobute, kur tu taip ilgai buvai? — klausia jis.

— Svirne, — atsako bobutė ir sėdasi šalia Poviliuko pasišildyti prie ugnies.

Poviliukui pasidaro linksmiau. Vakarienė dar negreit išvirs. Juodu galės il-

gai ilgai pasikalbėti. Poviliukas nedrąsiai prisiglaudžia prie bobutės. Jis nori užsiminti apie Margių, bet staiga nutyla. Ne, jis dar valandėlę palauks. Paskui viską pasakys. Bobutė paglostė galvelę ir sako:

— Ko toks nesmagus, Poviliuk?

— Bobute... — pradeda Poviliukas, norėdamas kažką pasakyti, bet vėl nutyla.

Kambary taip tylu ir ramu. Rodos, visi visi, kas tik jame yra, laukia, ką Poviliukas pasakys bobutei. Ilgi vakaro šešėliai tyliai slenka arčiau ugnies ir virpėdami, lyg išsigandę šviesių liepsnų akių, slepiasi už bobutės nugaros. Mėlyna vakaro sutema, nežinomos ir nesuprantamos ramybės pilna, tiesia savo švelnias rankas pro langus ir, niekeno nepastebėta, įeina į kambarį.

— Bobute, — staiga prisipažįsta Poviliukas, — tai aš šiandien sumušiau gėlių vazoną, ne Margius. Aš tik nedrįsau pasisakyti tėveliui. O tėvelis skaudžiai mušė Margių ir išvijo jį į lauką, kur buvo taip šalta ir lietus lijo.

Poviliukas jaučia, kaip kaista jo veideliai, ir ašaros nesulaikomai veržiasi iš jo akių. Jam dabar taip gaila Margiaus... Tik dabar jis supranta, kaip negražiai pasielgė.

— Turi Margiui atsisteisti, nes jį nukriaudei. Margius tau dovanos... — sako ramindama bobutė.

Margius dovanos! Tikrai jis dovanos! Poviliukas nueis pas jį, apkabins jo kaklą ir atsiprašys. Paskui pabučiuos jo gražųjį snukutį, ir juodu vėl bus geri draugai. Ak, koks geras Margius. Poviliukas paskui niekados niekados daugiau taip nepadarys.

Ir Margių atsiprašyti jis nusprendžia tuoj, dar šiandien. Viską jis greit atitaisys. Negalės eiti miegoti Margiaus neatsiprašęs. Paskui nueis pas tėvelį ir jam viską paaiškins...

Prieš vakarienę Poviliukas Margiaus niekur nesutiko. Buvo išbėgęs į kiemą, nuėjęs į patvartę, bet ir ten jo nerado. Jis tikėjosi jį sutikti po vakarienės, kai tarnaitė Ona, pavalgiusi vakarienę, išneš jam dubenėlį viralo.

Bet po vakarienės mamytė tuoj liepia jam eiti miegoti. Jau esą laikas.

Poviliukas miego dar nenori. Bet mamytės klausyti turi. Jis kalbina ją, pasakoja apie varnėnus, teiraujasi apie

pavasari, norėdamas kaip nors išsisukti, kad tik mamytė nelieptų taip greit eiti miegoti. Mamytė atidžiai klausosi klodama jam lovele, bet, kai jis baigia pasakoti, ji sako:

— O dabar pasimelsk ir mik.

Poviliukas atsiklaupęs meldžiasi. Bet jo mintyse nuolat stovi Margius. Vargšas Margius... Jis gal mano, kad Poviliukas jį nuskriaudęs užmiršo. Gal tarnaitė jam ir vakarienės nepaduos. Jis gal tupi netoli lauke sulytais kailinėliais ir bijo prieiti arčiau virtuvės durų. Bijo, nes vėl gali kas jį neteislingai mušti...

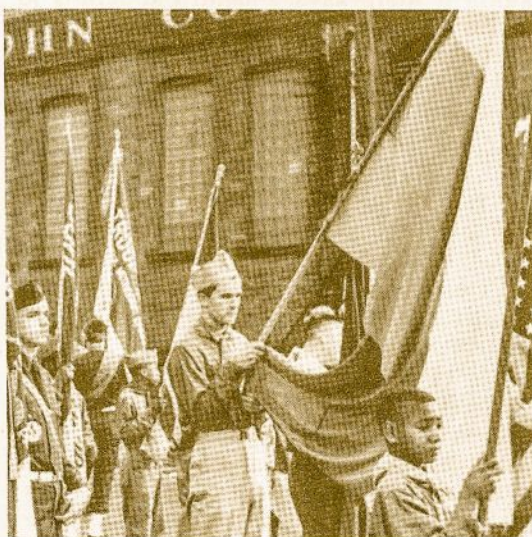
Ne, to negali būti! Poviliukas laukia tik progos, kaip nors išsprukti pro duris. Bet mamytė jo nepaguldžius neiš-eina. Ji pastebi jo neramumą ir sako:

— Poviliuk, kas tau yra?

Jis pasislepia po antklodėle ir tyli. Jis jaučiasi esąs didelis nusikaltėlis ir nedrįsta taip staigiai užkluptas viską prisipažinti, nedrįsta net pažvelgti į geras mamytės akis. Ar jai būtų malonu žinoti, kad jos Poviliukas buvo melagis!

Pagaliau mamytė apkamšo patalėlį, pataiso pagalvę ir išeina.

Tegu dabar tik viskas nusiramins! Bet kada tik jis pakelia galvą ir pasiklauso, virtuvėj dar vis tebesikalba mamytė su tarnaitė Ona. Dar vis girdėti tylus indų bildesys ir pilstomo vandens užimas. Kada gi viskas nurims? Tur būt, dar niekada taip ilgai nėjo visi gulti, kaip tą vakarą...

Clevelando sk. parade trispalvę nešė mūsų s.v. A. Muliolis. Nuotr. V. Bacevičiaus.

Snaudulys pradeda merkti Poviliukui akis. Patalėlis pasidaro toks šiltas ir malonus. Kažin, kad taip jis neitų Margiaus atsiprašyti. O juk ir jis buvo kaltas. Ko kėlė triukšmą ir puolė Rainutį. Jis juk turi būti kieme ir niekadęs neiti į kambarį. Taip ir tėvelis sakė.

“Bet kam tu jį pasišaukei?” kažkas jo paklausia.

Mintys viena po kitos pinasi Poviliuko galvoje, o akys pamažu vis labiau merkiasi. Staiga viskas ima suptis ir nykti, nykti... Tik staiga iš kažin kur prieš Poviliuko akis pasirodo Margius. Aiškiai jis jį mato. Margius taip liūdnas, palenkęs galvą ir žiūri į jį. Jo kailinėliai sulyti ir šlapi. Poviliukas nori prie jo prieiti, pakalbinti, tiesia ranką jį pagostyti ir pabunda...

Margiaus nėra. Visur tylu, visi jau miega. Tik lauke girdėti vėjo šiurienimas ir tylus langinių girgždėjimas. Ar jis turi jau keltis ir eiti? “Taip taip”, rodos, kažkas jam sako. “Dabar pats patogiausias laikas”. Niekas dabar jo nematys. Ir Poviliukas tai gerai žino, bet kodėl jis nesikelia ir neina?...

Jo akys vėl užsimerkia, galvytė vėl nusvyra į minkštą pagalvėlį, ir jis vėl mato prieš save Margių. Šis vėl žiūri į jį taip liūdnai ir graudžiai. Staiga jis pakelia galvą ir klausia:

— Už ką mane, Poviliuk, tavo tėvelis mušė?

Poviliukas nežino ką atsakyti, jam trūksta žodžių. O Margius, vis žiūrėdamas jam į akis, kalba toliau:

— Aš norėjau, Poviliuk, ateiti pas tavę pažaisti ir pasišildyti. Bet tu... Dabar niekadės negalėsiu ateiti pas tavę. Aš sumušiau vazoną ir norėjau nuvertinti Rainutį. Nors ir labai pasiilgsiu tavęs, bet mudu daugiau nesusitiksiu. O tu gal mane, kad aš tavęs nepasiilgsu?... Taip liūdna ir nuobodu lauke vienam. Nušali, išalksti... Tau mamytė nuolat pasiūlo tai šio, tai to. O kartais ir pats nueini į spintą, kur sudėti cukrainiai. Tu manai, aš to nežinau... O mane dažnai visi pamiršta. Pats pasiimti nieko negaliu. O kada sulytas ir sušalęs atėjau pas tavę, tėvelis mane mušė... O už ką?...

Poviliukas aiškiai girdi, kaip užkyma jo balsas, mato, kaip suvirpa jo ūsai, ir jis nuleidžia galvą, kad nepamatytų jo akyse ašarų. Jis nusišuka ir savo letenėle nusišluosto akis, kad niekas nie-

kas nematytų jo verkiančio...

Poviliukui taip pasidarė gaila Margiaus, vargšo Margiaus, kad ašaros neujučiomis pasirodo ir jo akyse. Iš tiesų, Margius tiesą sako. Jis visuomet turi būti vienas. O naktį, kada Poviliukas miega šiltoje lovelėje, jis turi saugoti kiemą ir negali užmigti. O kad ir norėtų, koks ten miegas prastoj būdoj, kur nėra nei patalėlių, nei pagalvėlio, kur jis neturi net su kuo užsikloti.

— Margiau, mano brangus drauge! — Dovanok man! Aš visados tau būsiu geras, — nori pasakyti Poviliukas ir nusišluostyti ašaras, kaip staiga pastebi, kad Margiaus nėra.

Jis pakelia galvą ir apsidairo. Dabar jis viską supranta. Jis savo šiltoje lovelėje, o Margius vienas lauke. Niekas negalvodamas, jis numeta antklodėlę ir šoka iš lovos. Sulaiko kvėpavimą ir atidžiai pasiklauso. Visi ramiai miega, kaip miegoję. Tyli, gūdi naktis su gražiais sapnais buvo nusileidusi ant žemės.

— Margiau, aš tau tuoj parodysiu, kad tavęs nepamiršau ir tave myliu... — šnabžda Poviliukas ant galų pirštų eidamas į valgomąjį kambarį. Atsargiai jis atidaro spintą ir, kiek tik apima mažos jo rankelės, pasisemia cukrinių.

— Tai tau, Margiau!...

Paskui jis tyliai praveria duris į virtuvę. Staiga jį suima didelis nežinomos baimės jausmas. Jis vieniui vienas... Visur tamsu, visi miega. Jam pasidaro kažko neramu ir taip baisu, kad jis nori bėgti atgal. Taip aplink tylu, kad girdėti net širdies plakimas.

Staiga nuo šiltų pelenų pakyla Rainutis ir prieina prie jo. Poviliukui pasidaro daug drąsiau.

— Rainuti, — sako jis, — ar tu nieko nebijai?

Rainutis murkdamas trinaisi į jo nuogas kojytes. Jis nieko nieko nebijo. Jis gali vaikščioti vienas tamsiausią naktį, gali užlipti ant aukšto, ir ne tik išeiti lauk, bet nueiti ir į kluoną, kur džiūsta veršelio oda, ir ten net visą naktį išbūti. O Poviliukas toks bailys. Ko jis gali bijoti, kai juodu abudu su Rainiu yra drauge. Ir tėvelis, jei sužinos, kad Poviliukas vienas išėjo naktį į lauką, tikrai pasakys:

— Vyras mano Poviliukas!

Be to, ir Margius vienas lauke, o kodėl jis nieko nebijo?

Poviliukas eina prie durų. Rainis jį lydi. Pasistiebęs ant slenksčio, jis atidaro duris. Šalta oro srovė užpila jį. Tik dabar jis pastebi, kad buvo užmiršęs apsirengti. Lauke pašalę. Dieną saulutė buvo sušildžius žemę, bet naktį dar barzdotas senis šaltis vėl norėjo atsigriebti, viską versdamas ledu. Poviliuko marškinėliai lengvai vėjo perpučiami, ir drebulys krečia jį visą. Bet grįžti atgal nėra laiko.

Durų neuždaręs jis pasileidžia takeliu į kiemą. Sidabrinė mėnulio šviesa apipila jį visą. Kiemas, sodas ir laukai paskendę balzganaj tamsoj. Danguje žiba milijonai žvaigždelių, kurios, rodos, žiūri į jį ir sako:

— Poviliuk, tu vyras. Tu nebijai vienas naktį išeiti į kiemą. Tu didvyris...

Nežinomo, giedro džiaugsmo srovelė užlieja jo krūtinę. Jis viską pamiršta: ir šaltį, ir baimę, ir savo kambarėlyje šiltą lovytę. Jis nori bėgti tik kažkur toli toli, šokinėti ir džiaugtis. Niekas jo nemato, niekas jo nežino, kad jis čia. Nė Margius.

— Margiau, Margiau!... — taip keistai skamba jo švelnutis balselis tamsią naktį. — Margiau, mano drauguži!... — šaukia jis.

Gale kiemo, pas senąjį beržą, pasigirsta Margiaus skubūs šuoliai ir jo lekavimas. Dar valandėlė, ir jis jau pas Poviliuką. Poviliukas išberia jam visą saują cukrinių, bet Margius į juos net nepasižiūri. Be galo nusteбęs, jis šokinėja apie jį ir žiūri į akis.

— Margiau, sako Poviliukas, glostydamas jo galvą, — atleisk man!...

Jo balsas sudreba ir jis vos susilaiko nepravirkęs.

Margius viską supranta. Jis toks išmintingas. Jis jau nepyksta ant Poviliuko, ne. Meilindamasis jis glaudžiasi prie jo drebančio kūnelio ir atsiremia savo letenėlėmis į jo krūtinę. Nuogomis rankutėmis Poviliukas apsikabina jo kaklą, stipriai stipriai jį spaudžia prie savęs ir pabučiuoja jo švelnų snukutį. Jo galvos plaukeliai tokie švelnūs ir taip maloniai kutena Poviliukui veidą ir krūtinę. Kaip jis drįso tokį gerą Margių skriausti!

— Tai buvo labai neapgalvotai, mano gerasis drauge, — kalba Poviliukas, glamonėdamas jį. — To niekados daugiau nebebus. Mes visados būsime geri draugai ir vėl žaisim, išdykausim ir

niekados daugiau nesipyksim. Tu vėl ateisi pas mane į kambarį. Aš tėveliui viską viską pasakysiu. Ateis ir Rainutis, jis tavęs taip pat atsiprašys ir tave pabučiuos...

Margius, rodos, nenori to nė prisiminti. Jis tik šokinėja, džiaugiasi ir laišo Poviliuko rankutes.

Didelis šiurpas nupurto Poviliuką, ir jis visas dreba iš šalčio. Margius palydi jį iki durų ir laimingas grįžta valgyti cukrinių.

Poviliuko rankos sugrube, ir jis negali uždaryti virtuvės durų. Laimė, kad jis paliko jas atviras. Kas jas dabar jam atidarytų. Valgomojo durys irgi atviros. Jų uždaryti jis taip pat negali, kad ir kažin kaip nori. Niekis! Kad tik jis pasiektų savo kambarėlį, kur jo mažutė šilta lovelė.

Tik kas? Visas jis nutirpsta iš baimės ir išplečia akis. Prieš jį stovi mamytė.

— Poviliuk, ko tu čia beldies? — sako ji nustebusi. — Ko tu nemiegi?

Viską sugadino jo neatsargumas. Paslėpti dabar jis nieko negali, ne. Jau per vėlu.

— Mamytė! — sušunka jis ir puola į ją į glėbį, viską prisipažindamas.

Glaustydamasis prie jos krūtinės, dar vis tebedrebėdamas iš šalčio, jis kalba:

— Mamytė, aš tėveliui pamelavau. Ne Margius, bet aš sumušiau vazoną. Tėvelis skaudžiai mušė Margių... Aš turėjau eiti jo atsiprašyti.

Mamytė, rodos, jo negirdi.

— Tu visas drebi, — sako ji labai susirūpinusi. — Ak, vaikeli, tu neapsirengeš... Dieve mano!

Poviliukas nori jai viską pasakyti, viską paaiškinti. Jis nori, kad mamytė jį suprastų ir nepyktų. Jis pasakoja sapną apie Margių, koks jis liūdnas ir nesmagus jam pasirodė.

— Gerai, jau gerai, — tyliai sako mamytė, ir jos balsas sudreba. — Dabar užmik, Poviliuk. Tu esi geras geras, mano kūdiki!... Bet kodėl tu neapsirengei?

Ji bučiuoja jį ir paguldo. Paskui atsisėda prie jo lovos, uždeda ranką ant jo karštos galvutės ir laukia, kada jis užmigs.

— Miegu, jau miegu mamytė, — sako jis. — Eikit ir jūs miegoti.

Bet mamytė dar ilgai pas jį sėdi. Ji labai kažin ko susirūpinusi. Pagaliau Poviliuko akys merkiiasi, aplink viską ima suktis, kažkur toli toli ima Poviliukas lėkti su lovyte. Padangėmis, už debesų... O šalia lovelės, mato jis, stovi senelis. Jo barzda žila ir tokia ilga, kad siekia žemę. Šypsodamasis jis ima iš savo tamsaus apsiausto didelių kišenių gražias gėles ir deda jas ant jo lovelės krašto. Jis deda jas ir deda. Iš kur jis jų tiek ir ima! Užkrauna visus Poviliuko patalėlius, pagalvėlį ir jį visą. Nuo jų jam pasidaro taip trošku. Jos spaudžia jį, rodos, taip sunkiai sunkiai...

Medinis žirgelis

P a s a k a

A. Valatkaitis

Jonuko tėvelis buvo dievdirbis. Paprastu kišeniniu peiliuku jis išdrožinėdavo Rūpintojėlius, Sopulingąsias Dievo Motinas, Šventuosius Florijonus, gesinančius ugnį, Šventuosius Kazimierus ir daugybę visokių kitų šventųjų stovylėlių ir kryželių. O kai Jonuko tėvelis juos visus nudažydavo įvairiaspalviais dažais, jie atrodė kaip gyvi. Žmonės ateidavo, išpirkdavo visus ir vis prašydavo, kad dar ir dar daugiau jų padarytų.

Tačiau Jonukui labiausiai patikdavo Šventas Jurgis, kuris raitas jojo ant smarkaus žirgo, ietimi dūrė slabiną, o

šalia stovėjo išsigandusi karalaitė.

— Tėte, padaryk ir man tokį žirgelį, kaip Šventam Jurgiui, — prašė Jonukas, — tik didesnį, kad galėčiau joti.

— Tai ką, raiteliu nori būti? — šypsodamas paklausė tėvas.

— Aš noriu būti Šventu Jurgiu, — rimtai atsakė berniukas.

— O slibino nebijosi? — teiravosi tėvas.

— Aš jį nudursiu, o su karalaite eisiu slėpynių žaisti, — atšovė Jonukas.

— Bet juk karalaitė bus medinė; ji negalės slėpynių žaisti!

— Tai padaryk nors žirgelį, — mal-

davo mažasis.

Tėvelis paglostė šviesią vaiko galvutę ir tarė:

— Tavo vardinėms tikrai padarysiu.

Oi, kad žinotumėt, kaip Jonukas nekantriai laukė tų vardinių!

Joninių išvakarėse Jonuko mamytė iškepė kvietinį pyragą su obuoliais. Kvepėjo tuo pyragu visas namas. Jonukas šokinėjo iš džiaugsmo ir vis klausinėjo mamytę:

— Ar tėtė tikrai padarys man žirgelį?

— Padarys, padarys, — glausdama prie savęs berniuką, tvirtino motina.

Jonukas nė nenujautė, kad žirgelis buvo jau ne tik padarytas, bet ir nudažytas ir net dažai buvo visai išdžiūvę.

Ryto metą, kai Jonukas dar gulėjo lovutėje, tėvas patylom pastatė prie Jonuko lovos žirgelį, o šalia, ant kėdės, padėjo ir gražų, šviežiais aukso ir sidabro spalvos dažais kvepiantį medinį kardą.

Kai saulės spindulys pro langą pasiekė Jonuko veidelį, tasai kumštele patrynė vieną akutę, paskui kitą ir, dar mieguistas, išlėto pakėlė blakstienas...

— Mano žirgelis! — sušuko staiga ir, kai šoks iš lovos, tai net pagaltė ir antklodė išlaktė į visas puses.

Tarpdury stovėjo tėvas su motina ir tyliai šypsojosi.

Vaikas, kad ir vienmarškinis, jau sėdėjo raitas ant žirgo, basas kojytes įkišęs į kilpas ir tik šūkavo:

— Niooo, bėruk! Tpruuu!

— Gana jau, gana tau; prisidžiaugsi dar žirgelio, — ramino motina mažąjį raitelį.

Jonukas greitomis nusiprausė, susišukavo, pasimeldė ir nubėgo į virtuvę, kur tėveliai laukė jį pusryčių su obuoliniu pyragu.

— Tėveli, koks tu geras, — bučiuodamas tėvo ranką, pasakė Jonukas.

Tėvas, pakėlęs jį už pažastų aukštai, apsuko porą kartų ore ir pabučiavęs tarė:

— Užauk didelis, stiprus ir geras, kad mums senatvėje paguoda būtų.

— Ir kad sveikas būtų, — pridėjo motina, žiursto kamu nubraukdama neklažadą ašarėlę.

Po pusryčių Jonukas puolė vėl prie žirgelio.

Tai glostė jį, tai užlipdavo ant jo, tai vėl nulipdavo. Pagaliau pastebėjo, kad jo žirgelio kojos buvo pritvirtintos prie

lentos su keturiais ratukais. Jis apkabino žirgelį už kaklo ir išsivedė jį į sodą. Ratukai puikiai riedėjo.

Jonukas pristūmė žirgelį prie pat sodo galo, kuris baigėsi staigiu nuožulnumu. Pačioje pakalnėje augo didelis, senas klevas. Už sodo tvoros buvo matyti vieškelis.

— Tai bent josiu! — galvojo Jonukas.

Užsilipęs ant žirgelio, su kardu rankoje, Jonukas išjudino jį ir tikrai pradėjo riedėti pakalnėn. Iš pradžių pamažu, bet po to vis smarkiau ir smarkiau.

Jonukui užėmė net kvapą iš malonumo. Tik staiga kai trenks visu smarkumu į klevą, kad net žalios ugnys iš akių pasipylė...

Bet Jonukas neišsigando...

Jis jautėsi vis dar tebesėdįs raitas ant žirgo. Lenta ir ratukai kaž kur dingę. Arklys ėjo pats, savo kojom. Ir toks didelis jau pasidaręs. Į kojų taktą žirgas judino galvą ir karpė ausimis. O pats Jonukas jau nebebuvo mažas berniukas, bet didelis ir stiprus vyras. Jis dabar vilkėjo šauniais blizgančiais šarvais ir kardas kaž kaip pasunkėjo. Pažiūrėjo į kardą — jis blizgėjo saulėje kaip tikras plienas, o kardo rankena žibėjo auksu.

— Tai dabar aš jau esu Šventas Jurgis, — perbėgo Jonukui mintis.

Jis pajuto savyje jėgą ir drąsą.

— Bet kur gi slibinas ir karalaitė? — dairėsi aplinkui Jonukas.

"Kad augtumėte gerais Tėvynės Lietuvos vaikais..." Įžodį davusiems kaklaraiščius riša vaideiva v.s. V. Šenbergas, o gerojo darbelio mazgėlius tunt. ps. V. Kamantas. Clevelandas. 1955. Šv. Jurgio diena. Nuotr. V. Bacevičiaus.

Priešaky stuksojo aukštas kalnas.

— Josiu į tą kalną, — tarė sau Jonukas.

Ijojo.

Pakalnėje tyvuliavo plati, kaip akys užmato, jūra. Pajūry stovėjo gražiais rūbais apsirengusi mergaitė, su aukso vainiku ant galvos.

Staiga jūra subangavo, ir iš jos iššliaužė didelis ir baisus slibinas, kuris, pakėlęs galvą ir plačiai kruvinais nasrais išsižiojęs, artėjo į karalaitę.

Jonukas žinojo, kas daryti. Jis, aukštai iškėlęs kardą ir pentiniais suspaudęs arklio šonus, kaip viesulas puolė slibiną ir vienu kardo smūgiu nukirto jam galvą. Slibinas nusirito į jūrą ir paskendo.

Žiūri Jonukas, kur karalaitė? Bet ir toji dingo.

Atsisuko Jonukas į jūrą. O gi jūra pavirtusi upe.

Jono žirgas palenkė galvą prie upės, lyg norėdamas gerti.

— Tegul sau geria, — pagalvojo Jonukas.

Jo žirgas bematant išgėrė visą upę, ir toji virto vieškeliu.

— Dabar josiu namo pas tėtę, papasakosiu kaip aš užmušiau slibiną ir paklausiu jį, kur pasislėpė karalaitė, — nutarė Jonukas.

Tik staiga, visai čia pat, Jonukas išgirdo dainą:

— Aaugo sode kle-ve-lis,

Augo sode ža-lia-sai, — traukė sodrus, vyriškas balsas.

Ir, staiga, kaip audros perkūnas trenkė daugelio vyrų sutartinė žygio daina:

— Poo tuo kle-vu, po ža-liuo-ju,

Guul berneelis jau-na-sai!

Į dainos taktą žemė dundėjo nuo kažkieno sunkių žingsnių.

Jonukas pakėlė galvą. Nuo kaktos per jo veidą srūveno kraujas.

— Nesvarbu, — pagalvojo Jonukas.

Vieškeliu, pro dievdirbio sodybą žygiavo pėstininkų kuopa. Visi kareiviai buvo su šalmais. Šautuvai su plieno durtuvais žibėjo saulėje. O kuopos priešaky ant juodbėrio žirgo jojo vadas, taip pat su šalmu ant galvos ir su blizgančiu kardu prie šono.

— Lietuvos kariuomenė, tėvynės gynėjai, — prisiminė tėtės žodžius Jonukas.

— Smarkiai trinktelėjau į klevą, — dar pagalvojo nevykęs raitelis.

Rašome patys

GAMTOS GROŽIS

Ir kas, bent kartą išėjęs į gamtą, nėra susižavėjęs jos puikumu ir grožiu? Bent aš, tik išėjęs į lauką, negaliu nustoti stebėjęsis jos grožiu.

Apie Lietuvą daug nežinau, nes iš Lietuvos išvažiavau dar labai jaunas, bet Šveicarijos viena vieta man labai patiko.

Tai buvo 1949 metų vasarą. Mano tėvelis, brolis ir aš buvom išvažiavę į Alpes. Trečią dieną buvom pasiekę Rhonos upės slėnį, ir man ši vieta buvo gražiausia ir išdidžiausia.

Kai pažiūri žemyn, Rhonos upelis teka šniokšdamas tarp didelių kalnų. Jo vanduo šokinėja kaip baltos avės. Kalnai, kurie jį supa, yra nepaprastai didingi. Jie apaugę gražiom žaliom eglių ir pušim, kurios vėjuje linguoja. Kelias, kaip balta gyvatė, vingiuoja tai vienoje, tai kitoje upelio pusėje.

Jam labai skaudėjo galvą, o ausyse skambėjo lyg kokio varpo gaudesys.

Jonukas prisiminė turis tėtės pernai padovanotą knygutę, kurioje buvo Lietuvos laisvės varpo paveikslukas su įrašu:

"Skambink, o varpe,
Vaikams Lietuvos,
Tas laisvės nevertas,
Kas negina jos".

Palikęs savo medinį žirgelį po klevu, Jonukas parbėgo namo. Mama išsigirdusi apiplovė Jonukui kraują nuo kaktos, o tėtė paklausė:

— Ar vis dar tebenori būti Šventu Jurgiu?

— Noriu! Ir... ir... — tęsė berniukas.

— Ir ką? — toliau teiravosi tėtė.

— Ir noriu dar būti Lietuvos kareiviu, su šalmu ir šautuvu.

— O ką darysi su šautuvu, ar varnas šaudysi? — erzino tėvas vaiką.

— Ginsiu Lietuvos laisvę, — išdidžiai, išraudusiu veiduku atsakė Jonukas.

— Taip, sūnau, — pritarė tėvas. — Jei neginsi laisvės, tai ir nebūsi jos vertas.

Pažvelk dešinėn! Rhonos ledynas mėlynai baltas stovi kaip karalius ir atrodo rimtai susimąstęs. Apačioj, pro mažą tarpą, išteka upeliūkštis, kuris, nusileidęs nuo kalnų, virsta didele ir plačia upe.

Žvilgterėk į kairę! Plikas, status ir išdidus stovi milžiniškas kalnas. Jo šonas status kaip siena. Ant jo nieks neauga — tik keli krūmokšniai. Jis atrodo kaip koks didelis akmuo, čia milžino nustumtas ir įstrigęs į žemę. To kalno viršūnė pamatyti reikia žiūrėti atvertus galvą. Bet ir čia baltas kelias vingiuoja.

Surinkęs ir sudėjęs vieną prie kito šiuos tris vaizdus, matai kokia graži, puiki ir išdidi yra gamta. Čia tu matai upelius, kalnus, miškus, pievas ir ledynus. O dangus čia visad yra grynas, šviesiai mėlynas, ir tik kartais gali pamatyti kelis baltus išsiskyrusius debesis.

Ši vieta buvo man viena iš gražiausių, kurias mačiau.

R. Jurkus

(Montrealio t. Kun. Margio dr-vė)

KODĖL AŠ NORIU BŪTI SKAUTU?

Skautu aš jau seniai norėjau būti, tik buvau dar per mažas. Bet šiemet pas mus įsisteigė vilkiukai, ir aš džiaugiuos, jog tiek paaugau, kad galiu jiems priklaudyti. Daugelis mano draugų klausia, ką skautai veikia ir koks jų tikslas. Aš jiems atsakau, kad skautų tikslas yra tarnauti "Dievui, Tėvynei ir Artimui". Skautai turi mylėti Dievą, būti gerais lietuviais ir pasiruošę padėti artimiesiems. Skautai myli gamtą ir dėlto jie stovyklauja gamtoje, kad išmokyti geriau ją pažinti. Taip pat skautai mokosi risti įvairius mazgus, kaip tikrąjį mazgą, policijos, piemenėlio ir dar kitų. Jie mokosi Lietuvos istorijos ir dainelių.

Vilkiukas Vytautas Paprockas

(10 metų, New Yorkas)

SKAUTYBĖS TARNYBA DIEVUI IR LIETUVAI

"Skautai myli Dievą ir Tėvynę, Skautai kuria ateitį auksinę..."

Kas yra skautybė? Tai yra sąjūdis, kuris per keletą gyvavimo dešimtmečių iš pasiryžėlių žmonių Anglijoje išaugo į pasaulio seseriją ir broliją, nes beveik kiekvienoje tautoje yra skaučių, skautų sąjunga (Iš "Skautybė mergaitėms").

Skautų-čių organizacija greit kūrėsi ir mūsų Tėvynėje Lietuvoje.

Mes mėgstame daug žaisti, dainuoti, keliauti. Skautybėje mes visą tai ir randame. Žaisdamos gražioje gamtoje, gerai pažįstame Pasaulio Kūrėją. Savo žaidimu mes dėkojame Dievui, kad Jis leido mums augti ir džiaugtis gražiamo pasaulyje. Ne su baime ir ne verčiamos mes meldžiamės, bet su džiaugsmu ir su šypsena: "Te Dievas Aukščiausias nurodo mums kelią ir skaisčia mintim tenušviečia takus".

Mūsų šūkis pirmiausia primena Dievą. Ir Jį mes matome visur... Skautai gerbia ir kiekvieną kitaip tikintį žmogų. Man prisimena pereitų metų stovyklos vakarinė malda. Kai mes visos, mažos ir didelės, vadovės, viešnios, baltos ir spalvotos kartu supynėm rankas ir giedojome vakarinę maldą...

Skautybė yra išauginusi Lietuvai brangių žmonių: kunigų, gydytojų, profesorų, mokytojų ir t.t.

Dabartinis popiežius Pijus XII yra pasakęs, kad skautai yra jo akies lėlytė ir jų darbo Italijoje niekas neprivalo trukdyti.

Kristus mylėjo savo gimtąjį kraštą, savo tautą ir jos gailėjosi. Mes taip pat prižadame mylėti savo gimtąjį kraštą — Lietuvą. Ją mūsų tėvų tėvai gynė ir dabar partizanai už ją kovoja. Iš istorijos mes sužinome apie jos senovę, vaidilūčių laikus, didvyrių amžius, garbingas kovas ir nelaimės.

Ir mes norime būti, kaip Gražina, Živilė, Neringa, Pajauta ir kovoti už savo kraštą. Todėl mes, skautės, minitimis keliaujame į Lietuvą. Laukiame kasdien, kada galėsime padėkoti partizanui, pamatyti mėlyną dangų, išgirsti gegutę, apie kurias mums rašo poetai, pasakoją vyresnieji.

Mes mokomės ir norime kiekvieną pamoką ar darbėlį atlikti gerai. Savo sueigose mes nukeliaujame prie Aušros Vartų, prie Nežinomojo Kario kapo Kaune, plaukiame Nemunu, Šešupe, renkam gintarą, audžiame juostas...

Nuo to, ką mes dabar išmoksime ir padarysime, priklausys mūsų Tautos ateitis. Gerai pildydamos skaučių įstatų, mes užaugsime geromis Lietuvio Tautos dukromis.

"Skautės, gyvenam juk Bažnyčiai, Tautai. Mums viską davė Lietuva, vadosime galva ją sava..."

Irmgrida Stasaitė

(14 metų, Clevelando Živilės dr.)

Skyrių veda s. Č. Senkevičius, 17 Lumbervale Ave, Toronto, Ont. Canada.

Kanados Rajone

Toronto, Ont.

* Gegužės 8 d. DLK Gedimino vilkiukų dr-vė pabaigė žiemos konkursą, užtrukusį 4 1/2 mėn. Daugiausia taškų surinko ir dovanas gavo: I v. S. Masionis - 71 t., knygą "Vilnius", II v. pasidalino G. Skrinskas ir V. Rušas - abu po 68 t., gavo knygą "Varpai skamba", III v. J. Bukšaitis - 58 t., IV v. R. Šimkevičius - 55 t. Abu pastarieji gavo "Lekučio prisiminimai", V v. J. Gataveckas ir V. Augaitis. Ir toliau nuo pirmųjų atsitolinę vilkiukai konkurso metu pasirodė gana darbštūs ir pakankamai sumanūs taip, kad dr-vės vadovybė tikisi nesunkiai juos paruošianti skautų ižodžiui.

* Tą pačią dieną Jaunesniųjų Skaučių dr-vė, vadovaujama v. s. v. sl. D. Kerševičienės, atšventė 5-rių metų veiklos sukaktį. Jų suruošton arbatėlėn atsilankė daug skautų-čių vienetų vadovų bei tėvelių. Jaun. skautės atliko puikią programą.

* ps. E. Kazakevičius ir sl. G. Šernas - Perkūno sk. vyčių būrelio nariai - lankė kanadiečių vadovaujamus skautininkų kursus.

* Gegužės 22 d. DLK Gedimino vilkiukų dr-vė turėjo pirmąją šių metų iškylą Leaside miške. Mažieji smagiai pažaidė, prie laužo dainavo ir deklamavo eilėraščius.

Per-nas

* Gegužės 15 d. DLK Mindaugo dr-vė, vadovaujama s. v. v. sl. J. Danaičio, Leaside miške turėjo pirmąją šių metų iškylą. Pasitaikė šaltesnis sekmadienis, bet tai neatbaidė skautų vykti iškylauti - dalyvavo beveik visi dr-vės skautai. Iškylas programoje vyko tarpskiltiniai žaidimai, skilčių sueigos bei užsiėmimai. Iškyla baigta dr-vės laužu.

* Birželio 5 d. VS sušaukė Kanados Rajono tuntininkų - vietininkų sąskrydį, kuriame dalyvavo s. v. v. sl. E. Mickūnas - Hamiltono, ps. O. Gešventas - Londono, ps. P. Balsas - Niagara Falls, ps. St. Naginionis - Montrealio ir ps. J. Pažėra - Toronto. Be šių sąskrydžio posėdin atvyko VS pav. s. Pr. Čeponis ir kai kurie Vadijos nariai. Po VS pranešimo, apibūdinusio bendruosius Brolijos reikalus ir planus ateičiai, pranešimus padarė tuntininkai - vietininkai. Pabrėžiama visose vietovėse vadovų stoka. Geriausiai veikią vilkiukų vienetai ir jūr. skautai. Padiskutuoti vasaros stovyklų ir artėjančios Jamboree reikalai. Sąskrydis išrinko Kanados Rajono Vadeivą ps. St. Naginionį.

JAV Rajone

Boston, Mass.

* Tuoju po Velykų Senieji Lapinai suruošė margučių vakarą jaun. skaučių ir skautų dr-vėms. Buvo išrinkta komisija, kuri premijavo gražiausius margučius. I-ma vieta atiteko sk. A. Manomaičiui, 2-ra jaun. sk. kand. S. Gaveliui ir 3-čia broliams Baikams. Po to mūsų mažieji lietuvišku papročiu margučius ridinėjo ir išbandė kieno tvirtesni.

* Savo akiračiui platinti vyčių būrelis kviečia prityrusius skautininkus. Paskaitas skaitė v. s. dr. V. Čepas, ps. K. Nenortas, ps. T. Naginionis, kun. J. Klimas ir kt.

* Neseniai S. Lapinai turėjo naktinę iškylą, kurioje pratintasi orientuotis miške naktį, pasigaminti maistą neišduodant

ugniavietės, praslinkti pro išstatytas sargybas ir pan.

* Bostone įsisteigė oro skautų būrelis, kuriam vadovauja oro skautas v. sl. A. Levinas. A.L.

* JAV I-jame skautų rajone vyko praktinio skautavimo varžybos. Gegužės 20 d. buvo Bostono-Worcesterio grupės patikrinamosios varžybos. Sk. vyčių grupėje pirmąją vietą laimėjo neseniai Bostone įsikūrusi Perkūno jūr. sk. valtis, antrieji liko Senieji Lapinai. Skautų grupėje pirmieji buvo Bostono DLK Kęstučio dr-vės Tigras, kurių skiltininkas yra psl. R. Šležas. Antrieji buvo Worcesterio DLK Gedimino dr-vės Vilka. Vilkiukų grupėje pirmuoju tapo Bostono Vilkiukų Dr-vės Mėlynasis būrelis, antruoju - Žalasis būrelis. Būrelių galvos - K. Mickevičius ir U. Kubilius.

Varžybose dalyvavo per 80 skautų, kurie aktyviai pasireiškė savo šakos darbuose. Jos baigtos iškilminga Žalgirio tunto sueiga, kurioje Herkulis Strolia davė skauto įžodį. Nuoširdus dėkui tėvams ir skautų vadovams-ėms, kurių darni talka įgalino taip puikiai praveisti šias varžybas.

* DLK Kęstučio skautų dr-vės draugininkas sk. vytis sl. Vytautas Klemas jo paties prašymu atleistas iš pareigų. Jam pareikšta padėka už sumanų ir tvarkingą vadovavimą. Naujuoju kęstutėnų dr-ku paskirtas sk. vytis psl. V. Dambrauskas.

* s. M. Manomaičiui, už jo įdėtą triūsą įrengiant skautų būklą ir pavyzdinę tunto ūkio tvarkymą, išreikšta Žalgirio tunto vadijos padėka ir įteikta Skauto stovyklėlė su atitinkamu įrašu.

* Žalgirėnai reiškia skautišką padėką L. K. Ramovės Bostono skyriui už \$ 10 auką, skirtą skautų būklo įrengimo išlaidoms padengti.

* Žalgirio skautų tunto tuntininkas ps. A. Banevičius suorganizavo skiltininkų kursą - stovyklą, kuri įvyko bal. 29 - geg. 1 dienomis. Tai bene pati pirmoji šių metų stovykla! Be tuntininko skiltininkų kursų programą vedė ps. A. Treinys, s. v. v. sl. Č. Kiliulis, s. v. v. sl. V. Blümfeldas ir s. v. psl. T. Šležas. Stovykla buvo ne poilsui, bet kietam mokymosi darbui. Jau pirmąją naktį teko atlikti gana sunkius laipiojimo uždavinius. Per visas tris dienas praktiniai darbai ir pašnekesiai suteikė stovyklautojams daug žinių, ir bostoniečiai tikisi panašią stovyklą dar turėti ateinančią rudenį. -SKS-

Cleveland, Ohio.

* Vyr. skautėms, draugininkėms ir skil-

tininkėms įsteigti skiltininkų kursai. Kursams vadovauja v. s. N. Barniškaitė. Kursų tikslas: duoti kuo daugiau medžiagos iš lituanistinių dalykų, parodant kaip tą praveisti įdomiau sueigose. Sueigos vyksta skaučių būkle sekmadieniais tuoj po mišių.

* Neringos skaučių tuntas Clevelande, pagal "Skautybė Mergaitėms" programą, pradeda tautinį auklėjimą. Tautinio auklėjimo programa yra labai plati ir, praktikoje pastebėta, kad vien sueigos jos negali apimti ir išsemti. Tam tikslui atsiekti įsteigta tautiniam menui pažinti skaučių grupę. Norima per lietuvišką dainą, tautinį šokį, gražųjį skaitymą ir literatūros pažinimą bei įscenizavimą mūsų tautosakos (mįslių, pasakų, padavimų, patarlių, priežodžių) ugdyti skautėse prisirišimą prie lietuvių kalbos, kūrybos ir pačios tautos.

Darbas prasidėjo gegužės 25 d. trečiadienį. Grupėje turi dalyvauti skautės nuo 10 metų iki vyr. skaučių amžiaus, tai yra 60 neringiečių. Sueigos ir repeticijos vyksta kas trečiadienį 6 val. lietuvių salėje.

Chorui vadovauja s. S. Radzevičiūtė, dailiajam skaitymui ir literatūrai dr. s. M. Žilinskienė, tautiniams šokiams ir balletui vyr. skautė A. Raulinaitienė, inscenizavimui - v. s. I. Jonaitienė ir ps. G. Modestavičienė, o pagalbiniams grupės darbams visos vyresnės skautės.

Tikimasi, kad skaučių tėvai šiam darbui pritars ir, reikalui esant, parems.

* Clevelando vyr. skaučių iniciatyva, vadovaujant vyr. skautei Janulevičiūtei, renkama medžiaga neperiodiniams laikraščeliui skautėms. Į šį darbą norima įtraukti net pačias mažąsias skaites, skatinant jas mokytis lietuviškai rašyti ir kurti. O vyresnėms leisti kuo daugiau siai jų kūrybinei galiai pasireikšti, tikslu išugdyti laisviau mintis reikšti lietuvių kalba ir paruošti darbininkes mūsų periodiniams leidiniams.

* Gražinos dr-vės skautės: G. Mariunaitė, G. Maciulevičiūtė ir V. Steponavičiūtė visos dr-vės vardu surinkto iš skaučių 100 svarų maisto produktų ir tiek pat drabužių. Viskas yra pasiųsta Vokietijon džiovininkams ir Vasario 16 gimnazijos skautėms. Nauja šios dr-vės draugininkė vyr. skautė A. Malcanaitė visą draugovės darbą praveda labai energingai.

Birutės dr-vės Stirnų skilties skautės su draugininke Dale Koklyte Clevelande išplatino apie 50 "Skautų Aido" prenumeratų ir 4 garbės prenumeratas. Garbės prenumeratos priklauso: dr. V. Ramanauskui, dr. K. Pautieniui, s. A. Augustinavičienei ir Neringos skaučių tuntui.

D. Koklytė

* Clevelando Skautų Tuntas turėjo smagią iškylą geg. 8 d. Brecksville rezervatan suėjo 50 klegančių skautų. Vadovai jiems pravedė miško ir sporto žaidimus. Atsivežtiniai sumuštiniai gryname ore buvo kirste sukirsti. Iškyla baigta trumpu lauželiu. Malonu pasidžiaugti, kad šioje iškyloje dalyvavo ir pora tuzinų skautų tėvėlių - bičiulių. Šios iškylos patirtis ir išpūdžiai vos tik grįžusius namo skautukus ir vėl traukia gamton. Tokių iškylų skautų tuntas turės daugiau.

* Geg. 1 d. Clevelando Skautų Tuntas dalyvavo lietuvių motinai skirtose pamaldose Šv. Jurgio bažnyčioje. Skautai meldėsi už savo mamytės.

* Sekmadienį, geg. 1 d. Clevelando Skautų Tuntas per v.s.V. Šenbergą perdavė sveikinimus savo dvasios vadovui kun. dr. K. Širvaičiui, kuris Akrone šventė kunigystės 20 m. sukaktį.

* Šeštadienį, geg. 7 d., Clevelando Sk. Tunto vytautėnai turėjo nuotaikingą ir gyvą dr-vės sueigą, kurios metu smagiai pasportavo ir pasiplaukiojo baseine.

-SKS-

Chicago, Ill.

* Chicagos jūrų skautų vadovybė reiškia padėką Baltijos jūros tunto tėvų komitetui už suteiktą moralinę bei materialinę paramą taip puikiai pavykusiam parengimui surengti. Ypatinga padėka reiškiamą ponams J. Tumui, Sereičikui, J. Balskui, Barodicai, Jacinevičiui, E. Nakučiui ir ponioms Slėnienėi ir Barodicienėi, kurie asmeniškai prisidėjo savo svaria pagalba prie šio taip svarbaus įnašo Chicagos jūrų skautų labui.

* Chicagos jūrų skautės ir skautai ir vėl turėjo puikų savo vakarą. Jam buvo stropiai ruoštas. Užtat salėn patekę svečiai buvo nustebinti jos originaliu išdėkavimu, apšvietimu ir banguojančia Pakšto orkestro muzika. Vakaran suplaukė mieli svečiai, o netruko ir sausumos ar oro skautų bei sesių undinių. Paskatinti šio pasisekimo jūrų skautai ir kitamet rengs tokį vakarą, bet su naujais sumanymais ir staigmenomis.

* Dr. R. Kastys perdavė Chicagos jūrų skautams savo klastinę jolę "Snipe". Ji yra gerai išlaikyta ir turi du kompleksus burių - regatines (nylonines) ir kelionines. Pernai ši jolė su kitomis (viso 12) dalyvavo "Daily News" regatoje. Mūsų jūrų skautai šią vasarą turės gerai pasitreniruoti, kad rudenį galėtų dalyvauti šioje regatoje.

Dabar Chicagos jūrų skautai turi tris dideles joles ir statosi 3 mažesnes skrajojančias joles. Be to, turima irklinė val-

telė ir motorlaivis, kurie naudojami susisiekimui su jolėmis, kurios paprastai yra pririštos prie bojų vidury jachtų.

* Dr. J. ir K. Aglinskai Chicagoje, savo namo (5717 S. Richmond Ave.) rūsi užleido jūrų skautų būklui. Ten dabar gali daryti sueigas jaunia, jūrų skautai ir jūrų budžiai. Tenai ir buvo paruošti tie originalūs papuošimai jūros dugno vakarui, ten dažną vakarą prieš plaukiojimo sezoną žibėjo šviessa - jūrų skautai sueigose gilino savo teoretines žinias. Jūrų skautai yra nepaprastai dėkingi Dr. J. ir K. Aglinskams už puikios pastogės suteikimą, nuoširdžią globą ir pasiaukojantį jų darbų rėmimą.

* Chicagos Baltijos Jūros tunto jūrų skautai kartu su amerikiečiais jūrų skautais vieną savaitgalį viešėjo Great Lakes Naval Training Center Waukegane. Ten jie porą dienų gyveno kariškoje aplinkoje, pagal kariams įprastą dienos programą. Ten prarastos plaukymo varžybos. Jose gražiai pasirodė mūsų jūrų skautai - J. Butkevičius, T. Markvardas ir B. Urbonas. Parodomą žygiavimo pratime, kuriame dalyvavo 800 skautų, laimėjo grupę, kurios pirmąją gretą sudarė lietuviai jūrų skautai. Žiūrėta drausmingumo ir tikslaus komandų vykdymo. Skautų pratimus ir varžybas stebėjo JAV laivyno admirolas, aukštieji kariškiai ir skautų vadovybė. Mūsų jūrų skautai gavo keturis medalius už laimėjimus plaukymo varžybose ir devynis diplomus už pavyzdinę žygiavimą.

* Jūrų skautai ir skautės pas Chicagos jūrų budžius gali išsigyti Lietuvos jūrų skautų vimpilus. -SKS-

* Žuvusiųjų Prisiminimo Dieną Chicagos Baltijos Jūros tunto jūrų budžių igula savo žuvusiems broliams pagerbti Michigano ežere iškilmingai nuleido vainiką. Iškilnėse dalyvavo ir amerikiečių jūrų skautų laivas, kuris irgi pagerbė nuleistu vainiku savo žuvusius narius. Šią reikšmingą tradiciją Lietuvos jūrų skautai ir budžiai atsivežė dar iš tėvynės - nuo Baltijos krantų. Ją dabar praktikuoja ir JAV jūrų skautai. Dienai skirtą žodį, irklais gerbiant, tarė s. A. Aglinskas, kuris priminė, jog sudėtos aukos neliks veltui ir Lietuvos jūrų skautai bei budžiai seks žuvusių brolių pramintu keliu, kuris atneš visus į laisvas gintaro pakrantes. Iškilnių svarbą, prieš nuleidžiant ežeran vainiką, savo kalboje išryškino j. s. K. Aglinskas. -SKS-

Detroit, Mich.

* Po trijų mėnesių intensyvaus darbo mūsų skautai ir skautės pasirodė visuomenėje su spalvinga pasaka "Džiaugsmas". Tai buvo tikra lietuviškojo jaunimo meno manifestacija. Skautų tėvai ir visuomenė

yra sužavėta tokiu gražiu mūsų pasirodymu scenoje. Visuomenės atsiliepimuose girdima nuoširdi padėka ir įvertinimas mūsų įdėto darbo ir jo vaisių, Veikalas numatomas, pagal visuomenės pageidavimą, dar kartą pakartoti rudenį, nes daugelis dėl abejingumo "vaikų" pajėgumu, praleido progą šį puikų vaidinimą pamatyti.

* Priaugus tankioms vilkiukų gretoms, yra sudaryta antra skautų dr-vė. Dr-ku paskirtas ps. A. Šimoliūnas. Skiltininkai naujajai dr-vei yra iš mindaugiečių eilių.

* ps. Antanas Banionis vietininkijos adjutanto pareigas perdavė ps. A. Šimoliūnui.

* Mindaugo skautų dr-vei perėmė vadovauti ps. A. Banionis. Šioje dr-vėje yra ruošiami jaunesni vadai.

* ps. A. Banionio vadovaujama Mindaugo skautų dr-vė turėjo 3-jų dienų iškylą - stovyklą pereitų metų vasaros stovyklavietėje. Iškyla buvo viena iš pirmųjų šiame ir praėjo labai darbingai ir gražiai, nors oras pasitaikė šaltas ir lietingas. Mindaugiečiai numatė iškilavimą praktikuoti dažniau. a.b.

Los Angeles, Calif.

Vietininkijos vadijos iniciatyva buvo įkurtas Skautų Sporto Klubas - S.S.K. Pirmieji šviesumoj pasirodė jaunieji. Jų krepšinio komanda tapo įregistruota Griffith Parko jaunių pirmenybėse ir joms pasibaigus iškovojo trečią vietą. Laimėta šešis ir pralaimėta keturis susitikimus. Už jaunių S.S.K. žaidė: A. Naujokas (kap.) G. Naujokas, E. Radvenis, A. Simonis, E. Kairys, R. Grajauskas, V. Kairys ir Baltrėnas.

"SK. AIDAI" GRĮŽO: V. Kriaučiūnaitės, J. Strazdo, D. Mitalaitės, L. Januševičiūtės - visi Toronto, Ont. O. Spurgaitienės - Vokietija; V. Preikšaičio - Omaha, Nebr.; R. Duobaitės - Anglija; G. Račytės - Walsingham, Ont.; G. Kuodžio - Arlington, Mass.; J. Satkauskaitės - Waterbury, Conn.; M. J. Besparaitytės - Cleveland, Ohio; R. Mikšvitaitės - So. Boston, Mass.; G. Reklaičio - Chicago, Ill. Mielus skaitytojus prašome, pakeitus adresą, tuč tuojau apie tai pranešti "Sk. Aido" administracijai, kad laikraštis galėtų jus nenutraukiamai lankyti.

Tragiškai žuvus s.v. sl.
ALGIRDUI ZDANCEVIČIUI,
tėvelius ir brolius skausmo valandoje giliai užjaučia ir kartu liūdi -

Worcesterio DLK Gedimino
Skautų Draugovė

Š. m. balandžio 23 d. skautų Geležinio Vilko ir skaučių Šatrijos Raganos dr-vės Šv. Jurgio dienos proga suruošė pirmąją šių metų iškylą į gamtą. Nors šeštadienio rytas buvo vėsus, bet kylanti saulutė žadėjo gražią dieną. Jau priešpiečiais į mokyklą rinkosi sesės ir broliai, apsirūpinę sumuštiniais ir kitomis gėrybėmis, iš kur autobusu išvykome į Shipley Glen miškelius. Pasiekę numatytą vietovę, elektriniu traukiniu pasikėlėme į aukštumas ir pasijutome ištrūkę iš dulkino miesto - patekę į gražiosios gamtos prieglobstį. Čia pat turėjome iškilmingą sueigą, kurios metu šios dienos proga kalbėjo draugininkas ps. J. Bružinskas. Po to degėme laužą. Ir kiek buvo džiaugsmo ir įdomumo mūsų jauniausiems, kurie dar niekuomet nėra buvę stovykloje ir nematę tikro laužo. Dainavome, ir aidas skambėjo kaip kad niekuomet šiose apylinkėse. Rodėme įvairius savo sugebėjimus, kur mus "senius" sekė "naujokai", kurie labiausiai norėjo, kad šis laužas niekuomet nesibaigtų.... Tolimesnėje dienos programoje buvo lauko žaidimai. Ėjome per "priešų" užimtą žemę, kur nevienam teko patekti į nelaisvę. Gelbėjome savo įkliuvusius draugus, vogėme vėliavas ir t.t. Nepajutome, kaip prabėgo diena, išsibaigė maisto atsargos, kurias galėjome papildyti tik namuose. Pasukę namų kryptimi, pajutome, kad ir pavargę esame, tačiau visvien buvo gaila palikti šį gamtos kampelį. Žiūrėjome vis atgal su viltimi, kad netrukus vėl galėsime čia atkelti. Js.

KLaidų ATITAIŠYMAS. Š. m. "Sk. Aido" Nr. 4 garbės prenumeratorių sąrašė atspausdintas T. Šlažas - turi būti T. ŠLEŽAS; Nr. 5 tame pačiame sąrašė vietoj V. Klimas, Roxburg, U.S.A., turi būti V. KLEMAS, Roxbury 19, Mass. Nr. 5 - tame korespondencijoje iš Waterbury, Conn., atspausdinta: "Šaskrydžio dalyviams pašnekesius skaitė v.s.A. Laukaitis"... Turi būti: ... "skaitė v.s.A. Saulaitis"... Už klaidas atsiprašome.

*
* p.A. VAITKUTĖ-MORKŪNIENĖ ir
* ps. Vl. MORKŪNA,
*
* sulaukus šeimos gyvenimo džiaugsmo - pirmosios dukrelės, broliškai sveikina
* Sk. Vyčių Perkūno Būrelis
*

* kun. ps. S. Kulbiui, paaukojusiam "Sk. Aido" \$2.00, broliškas ačiū.

1954/55 M. "SKAUTŲ AIDO" VAJAUS - KONKURSO REZ

S K I L T Y S:

I	v. Senųjų Lapinų būrelis Boston, Mass.	475 tšk.
	(ryšinininkas v. sl. Č. Kiliulis)	
II	v. Jaun. skaučių Geltonasis būrelis, Toronto, Ont.	176 "
	(ryšinininkė jaun. sk. Ž. Šlekytė)	
III	v. Stirnų skiltis, Cleveland, Ohio	139 "
	(ryšinininkė sl. D. Koklytė)	
IV	v. Jūrų budžių valtis, Toronto, Ont.	123 "
	(ryšinininkas valt. V. Sendžikas)	
V	v. Žibučių skiltis, Omaha, Nebr.	110 "
	(ryšinininkė ps. R. Parulytė)	
VI	v. Žirgų skiltis, Toronto, Ont.	88 "
	(ryšinininkas V. Šernas)	
VII	v. Sk.vyčių Lituanikos būrelis, London, Ont.	56 "
	(ryšinininkas ps. L. Eimantas)	
VIII	v. Aušros Vartų tunto Živilės dr-vės Žuvėdrų skiltis, Chicago, Ill. .	42 "
	(ryšinininkė sk. O. Pavilčiūtė)	
IX	v. Sk.vyčių būrelis, Waterbury, Conn.	28 "
	(ryšinininkas ps. R. Pakalnis)	

Kiti vienetai mažiau.

PAVIENIAI PLATINTOJAI:

I	v. ps. A. Banionis, Detroit, Mich.	162 tšk.
II	v. ps. Vl. Bacevičius, Cleveland, Ohio.	148 "
III	v. ps. L. Knopfmilleris, Chicago, Ill.	136 "
IV	v. ps. Ž. Buknytė, Detroit, Mich.	112 "
V	v. s.v. V. Gobužas, New-York, N.Y.	69 "
VI	v. s.v. kand. A. Glodas, Worcester, Mass.	47 "
VII	v. s. J. Kaunas, Chicago, Ill.	42 "
VIII	v. V. Vasiliauskas, Montreal, Que.	39 "
IX	v. sk. E. Kaminskaitė, Elizabeth, N.Y.	34 "

Kiti mažiau.

Konkurso komisija, patikrinusi "Skauto Aido" administracijos pateiktus konkurso davinius ir remdamasi 1955 m. "Skauto Aido" vajeaus taisyklėmis (ž. "Sk. Aida" 1954 m. Nr. 10), nutarė dovanas paskirstyti sekančiai:

SKILTIMS:

Senųjų Lapinų būreliui Bostone, Mass. - Skilties palapinę; Jaun. skaučių Geltonajam būreliui Toronte, Ont. - Indus skilčiai; Stirnų skilčiai Clevelande, Ohio - Stovyklos darbo įrankius.

PAVIENIAMS PLATINTOJAMS:

ps. A. Banioniui, Detroit, Mich. - Dvivieta palapinę; ps. Vl. Bacevičiui Clevelande, Ohio - 10 dienų stovyklapinių; ps. L. Knopfmilleriui Čikagoje, Ill. - Stovyklinį miegmaišį; ps. Ž. Buknytei Detroit, Mich. - individualinį stovyklautojo indų komplektą; s.v. V. Gobužui New-Yorke, N.Y. - kompasą.

PASTABA: Konkurso komisija, pasilikusi sau teisę skiltims bei pavieniams platintojams, veikiantiems mažesnėse lietuvių kolonijose skirti 3 specialias dovanas ir peržiūrėjusi iš mažųjų kolonijų atsiųstus davinius, rodančius kai kur net 100% išsemtas galimybes, nutarė dovanas paskirti sekančiai: Žibučių skilčiai Omahoje, Nebr. - Skilties palapinę; Sk.vyčių Lituanikos būreliui Londone, Ont. - indus skilčiai; sk.vyčių būreliui Waterbury, Conn. - stovyklos darbo įrankius.

Visi šio vajeaus - konkurso dalyviai-ės, išėję į pirmąsias vietas ar toliau nuojų pasilikę, savo bendru intensyviu, šiais laikais gana sunkiu spaudos platinimo darbu daug nusipelnė mūsų visų pagrindinei jungčiai - "Skauto Aido", kuris įgalinamas eiti drąsiau ir tvirtiau per tolimesnius mėnesius. Konkurso komisija visiems-oms šio konkurso dalyviams-ėms taria širdingą skautišką ačiū ir tiki, kad tokio bendravimo vaisiai ateityje bus dar našesni. Budėkime!

KONKURSO KOMISIJA

Vienetams ir pavieniams platintojams, laimėjusiems šiame konkurse dovanas, primename: nedelsdami siųskite savo nuotraukas, kad jos vėliausiai rugsėjo mėn. numeryje galėtų būti patalpintos.

"SK. AIDO" REDAKCIJA

